

(હજી સુધી આવા ખીનીંગ કોષખંડ ડપાવા નથી.)

A
COMPLETE GLOSSARY.
OF
ALL THE WORDS AND PHRASES
OCCURRING IN
MACMILLAN'S NEW ENGLISH
READER NO. I.

KARSANDAS NARANDAS & SONS.

Book-sellers & Publishers.

Naravat, SURAT.

1927.

Price 8 Annas.

23C-93

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૮-૧૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મેડમીલનની વ્યુ ઇંગ્લીશ

૨૧૬૨-૧ ના. ૨૫૫

વિષય

૪/૨૪: ૮૪૪: ૬૪૪૪: ૨૫૫

I Our School.

આપણી નિશાળ.

Govind(ગોવિન્દ)છોકરાનું નામ છે.

School (સ્કૂલ) નિશાળ.

Was going to school= નિશાળે જતો હતો.

Monday (મન્ડે) સોમવાર.

Morning (મોર્નિંગ) સવાર.

On Monday morning= સોમવારની સહવારે.

Just then (જસ્ટ ધેન) તરતજ, તેજ વખતે.

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ છે.

Came in (કેમ ઇન) અંદર આળ્યો.

To see (સી) મેળવવાને.

Him (હિમ) તેને.

Is (ઈઝ) છે. (થાય છે)

His (હિઝ) તેનો.

Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર; બાધમંધ.

Lives (લિવ્ઝ) રહે છે

Next (નેક્સ્ટ) પાસેના, જોડેના.

House (હાઉસ) ઘર.

Good Morning (ગુડમોર્નિંગ) સવારની સલામ; સાહેબજી.

Are (આર) છે.

You (યુ) તમે.

Are you going = થું તમે જાઓ છો.

Are you going to school થું તમે નિશાળે જાઓ છો.

Yes (યેસ) હા.

It is time=વખત થયો છે.

Am starting (અમ સ્ટાર્ટિંગ) નીકળું છું.

Just (જસ્ટ) હમણાં, તરતજ.

I am just starting = હું હમણાંજ ઉપડું છું.

Will take=લઈ જશો.

Will you take=થું તમે લઈ જશો ?

With you=તમારી સાથે.

Father (ફાધર) બાપ.

Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.

To go (ટુ ગો) જવાનું.

To your school=તારી નિશાળે.

May come=આવું.

May I come with you થું હું તમારી સાથે આવું ?

Come along(અલોંગ) પાસેની.

See (સી) જુઓ.

Will take=લઈ જશ.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

Here is=આ રહ્યું. [હીરડો.

Classroom (ક્લાસરૂમ) વર્ગનો,

Here is a picture of my
 classroom = અમારો વર્ગના
 ઓરડાનું ચિત્ર આ રહ્યું.
 Was drawn (ઉઘાડે દોન)
 પાડવામાં આવ્યું હતું.
 School writer (રાઈટર)
 નિશાળના કારકુન.
 What (ઉઘાડે) કેવું.
 Nice (નાઇસ) મહેનું; સુંદર.
 What a nice picture =
 કેવું મઝાનું ચિત્ર.
 Can see = જોઈ શકું છું.
 In it = તેમાં.
 There you are = તમે પેલા છો.
 Sitting (સિટિંગ) બેઠેલા.
 Table (ટેબલ) મેજ.
 At a table = મેજ ઉપર.
 Three (થ્રી) ત્રણ.
 Is not = નથી.
 There is not = પેલું નથી.
 Boys (બોયઝ) છોકરાઓ.
 Desk (ડેસ્ક) ઢળતું મેજ.
 Other (અધર) બીજા.
 Are sitting (આર સિટિંગ)
 બેઠા છે.
 Bench (બેન્ચ) પાટલી; બાંક.
 In front of us = આપણી આગળ.

Slates (સ્લેટ્સ) પત્થર પાટીઓ.
 Are lying (લાઈંગ) પડેલી છે.
 Behind (બીહાઇન્ડ) પછવાડે.
 There is = છે.
 Another (અનધર) બીજું.
 Four (ફોર) ચાર.
 More (મોર) વધારે.
 Them (થેમ) તેમને.
 Can not see = જોઈ શકતા નથી.
 Too small (ટૂ સ્મોલ) જોઈએ
 તે કરતા નાનું-મહુજ નાનું.
 Who (હુ) કોણ.
 Who is that = પેલો કોણ છે ?
 Tall (ટોલ) ઉંચો.
 Gentleman (ગેન્ટલમેન)
 સદગૃહસ્થ. [ઉમેલો.
 Standing up (સ્ટેન્ડિંગ) ઉંચે
 Who is that tall... up = પેલો
 ઉંચે ઉમેલો સદગૃહસ્થ કોણ છે.
 Turban (ટર્બન) પાધડી.
 Has on = પહેરેલી છે.
 He has a turban on = તેણે
 પાધડી પહેરેલી છે.
 Class master (ક્લાસ માસ્ટર)
 વર્ગના શિક્ષક. [કરે છે ?
 What is he doing = તે શું
 Is teaching (ટીચિંગ) શીખવે છે.

Left (લેફ્ટ) ડાબો.

Hand (હૅન્ડ) હાથ.

Globe (ગ્લોબ) પૃથ્વીનો ગોળો.

His left hand is on the globe-તેનો ડાબો હાથ પૃથ્વીના ગોળા ઉપર છે.

Is pointing (પોઇન્ટિંગ) દેખાડે છે.

India (ઇન્ડિઆ) હિંદુસ્તાન.

Is saying (સેઇંગ) કહે છે.

Country (કન્ટ્રી) દેશ.

This is our Country=આ આપણો દેશ છે.

The globe has=પૃથ્વીના ગોળાને છે.

The same (સેઇમ)તેવોજ, એવો

Shape (શેઇપ) આકાર.

That (ધૅટ) જે.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ.

High (હાઇ) ઉંચી.

Stand (સ્ટેન્ડ) સ્ટાન્ડ; ખેડક.

Close to it=તેની પાસે.

Master's (માસ્ટર્સ) મહેતાજીની.

What are=સામા છે.

Those (ધોઝ) પેલાં.

Wall (વૉલ) દીવાલ.

They (ધે) તેઓ.

Maps (મૅપ્સ) નકશાઓ. હ નામને છેડે લગાડવાંથી બહુવચન થાય છે જેમકે map=નકશો.

Maps = નકશાઓ. Wall- દીવાલ, Walls-દીવાલો.

England (ઇંગ્લંડ) ઇંગ્લંડ દેશ.

The other (અધર) બીજો

When you come to school =જ્યારે તમે નિશાળે આવશો ત્યારે.

Will show (શે) દેખાડીશ.

Things (થિંગ્ઝ) ચીજો.

Now (નાઉ) હવે.

Let (લેટ) દેવું; ચાલો.

Let us start (સ્ટાર્ટ) ચાલો આપણે નીકળીએ-ઉપડીએ.

Or (ઑર) અથવા નહિં તો.

Late (લેઇટ) મોડા.

May be late=મોડા થઇશું.

First day (ફર્સ્ટ ડે) પહેલો દિવસ.

Term (ટર્મ) ટર્મ; નિજાળમાં બરવાના દહાડા.

To-day (ટુ ડે) આજે.

Opens (ઓપન્સ) ખુલે છે; ઉઘડે છે.

There will be=થશે.

Many (મેનિ) ઘણા.

New (ન્યુ) નવા. [દીધી છે]
 Have you left=શું તમે છોડી
 Your (યોર) તમારી.
 Old (ઓલ્ડ) જુની.
 Teach (ટીચ) શીખવવું.
 Do not teach=શીખવતી નથી.
 English (ઇંગ્લીશ) ઇંગ્રેજી ભાષા.
 There (ધેઅર) ત્યાં.
 Want (વૉન્ટ) માયું છું.
 To learn (લર્ન) શીખવા.
 I want to learn English
 =મારે ઇંગ્રેજી શીખવું છે.
 Talk (ટૉક) વાત કરવી.
 Can talk=વાત કરી શકે છે.
 You can talk English=
 તમે અંગ્રેજીમાં વાત કરી શકે છે.
 Taught (ટૉટ) શીખવ્યું.
 Who taught you to talk=
 તમને વાતચીત કરતાં કોણે શીખવ્યું.
 Can read (રીડ) વાંચી શકે છે.
 Can write (રાઇટ) લખી શકે છે.
 Too (ટૂ) વળી. [છો.]
 Knows (નાઝ) જાણે છે, આવડે છે.
 Well (વેલ) સારી રીતે.
 My father knows English
 well=મારા પાપને ઇંગ્રેજી સાફ
 આવડે છે.

First (ફર્સ્ટ) પહેલાં.
 That is=તે છે.
 Best (બેસ્ટ) સૌથી સરસ, ઉત્તમ.
 Way (વે) રસ્તો.
 Good (ગુડ) સાફ; ઠીક.
 You talk very good
 English=તમે ખાલું સાફ અંગ્રેજી
 બોલો છો.
 Will find=લાગશે.
 Easy (ઇઝી) સહેલું.
 What (વૉટ) કંઈ.
 Book (બુક) ચોપડી.
 Shall read (શૅલ રીડ) વાંચીશ.
 Primer (પ્રાઇમર) શરૂઆતની
 ચોપડી. [જોઇએ.
 Must call (કૉલ) બોલાવવા
 What must I call=મારે
 કેવી રીતે બોલાવવા.
 Head-Master (હેડમાસ્ટર)
 ઉપરી માસ્ટર; હેડમાસ્ટર.
 Speak (સ્પીક) બોલું.
 Must say=કહેવા જઇએ.
 Sir (સર) સાહેબ.
 Every (એવરી) દરેક.
 Play (પ્લે) રમવું.
 Do play (ડુ પ્લે) રમો છે.
 Many (મૉન) ઘણી.

Games (ગેમ્સ) રમતો.

Worked hard=સખત મહેનત
કરીએ છીએ.

Is over (ઈઝ ઓવર)ખંધ થાય છે.

When school is over=જ્યારે

નિશાળ ખંધ થાય છે ત્યારે; જ્યારે

નિશાળમાંથી છુટી મળે છે ત્યારે.

Thing (થિંગ) ચીજ.

At a time=એકી વખતે.

Do it well=તે સારી રીતે કરીએ

Brother (બ્રધર) ભાઈ. [છીએ.

Gave (ગિવ) આપ્યો.

Ball (બૉલ) દડો.

Yesterday (યેસ્ટરડે) ગઇ કાલે.

At home (ઍટ હોમ) ઘેર.

I have it at home=મારી

પાસે તે ઘરમાં છે.

Will play=રમીશ.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજે.

One Thing at a Time.

એકી વખતે, એકેકી ચીજ

(કરીએ છીએ.)

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ.

Went (ઉવેન્ટ) ગયો.

Went to school=નિશાળે ગયો.

Took him (ટુક હિમ) તેને

લઇ ગયાં.

Have you brought (હાવ) શું લાવ્યા છો.

Letter (લેટર) કાગળ.

No, Sir=ના, સાહેબ.

Home (હોમ) ઘેર.

Will get it=તે લાવીશ.

So (સો) તેથી.

Went home=ઘેર ગયો.

Gave (ગિવ) આપ્યો. (giveને

બૂતકાળ.)

Read (રેડ)વાંચ્યો. (રીડનું બૂતકાળ.)

Put (પુટ) ખેસાડ્યો.

Class (ક્લાસ) વર્ગ.

In the evening=સાંજે.

Had worked (હવર્કડ) કામ

કીધું હતું.

All day=આખો દિવસ.

Took off (ટુક ઍફ) કાઢી નાંખ્યાં.

Shoes (શુઝ) જોડા.

Ran (રૅન) દોડ્યો.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Ball (બૉલ) દડો.

There (થેઅર) ત્યાં.

Played (પ્લેઇડ) રમ્યાં.

Till (ટિલ) જ્યાં સુધી.

He was tired=તે થાકી ગયો.

Work (વર્ક) કામ કરો.

While (ઉઠ્ઠાધલ) જ્યારે.
Play (પ્લે) રમો.
Way (વે) રીત.
Happy (હૅપી) સુખી.
All that you do=જે સધળું
 તમો કરો તે.
Might (માઇટ) જોર; બળ.
Do with your might=
 તમારા બળથી કરો.
Things (થિંગ્સ) ચીજો.
Done (ડન) કાઢેલી.
Halves (હાલ્વ્સ) અડધી.
Things done by halves=
 અડધીપડધી કાઢેલી ચીજો.
Right (રાઇટ) યરાબર. [નથી.
Are never done=કદી થતી
Done well=સારી રીતે કાઢેલી.
Very good (વેરી ગુડ) ઘણું
Rule (રૂલ) નિયમ. [સારો.
Many (મૅનિ) ઘણા લોક.
Can tell=કહી શકે છે.
As many can tell=જેમ
 ઘણા કહેવું છે તેમ.

3 The King Emperor.

King (કિંગ) રાજ.
Emperor (એમ્પરર) શહેનશાહ.

Come here=અહિં આવ.
Boy (બૉય) છોકરો.
Look (લૂક) જુઓ.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
Who is=કોણ છે ? [સદગૃહસ્થ.
Gentleman (જેન્ટલમેન)
Name (નેઇમ) નામ.
What is his name=તેનું
 નામ શું છે ?
George (જ્યોર્જ) રાજાનું નામ છે.
George the fifth (જ્યોર્જ
 ધ ફિફ્થ) પાંચમા જ્યોર્જ.
Call (કૉલ) કહીએ છીએ.
Fifth (ફિફ્થ) પાંચમો.
Great Britain (ગ્રેટબ્રિટન)
 ગ્રેટબ્રિટન.
Ireland (આયર્લૅન્ડ) દેશનું નામ.
Long ago=ઘણું વર્ષ ઉપર.
There were=હતાં.
Named=કરીને.
England (ઇંગ્લૅન્ડ) ઇંગ્લૅન્ડ દેશ.
Great (ગ્રેટ) મહાન; મહોટો.
Greatest (ગ્રેટેસ્ટ) સૌથી મહોટો.
World (વર્લ્ડ) જગત; દુનિયા.
Rules (રૂલ્સ) રાજ કરે છે.
Over (ઓવર) ઉપર.
More (મોર) વધારે.

Than (થેન) કરતાં.

Who ever lived - જે કદી
અમ્મ ગયાં.

Where (ઉત્તર) ક્યાં ?

Live (લિવ) રહેવું.

Does live (લિવ) રહે છે.

That is=તે છે.

His own=પોતાનો.

His own land=પોતાનો દેશ,
પોતાની જન્મભૂમિ.

Does come (ડાઝ કમ) આવે છે.

Ever (એવર) કદી.

Has been (હાઝબીન) આવ્યો છે.

Twice (ટવાઇસ) બે વખત.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Good (ગુડ) બસો.

Dear (ડીયર) વહાલા.

Every one (એવ્રિવન) દરેક જણ.

Loves (લવ્ઝ) ચાહે છે.

People (પીપલ) પ્રજા; લોક.

Happy (હૅપી) સુખી.

Glad (ગ્લૅડ) રાજી.

He is glad=તે રાજી થાય છે.

Do love=ચાહે છે.

Why (વ્હાઇ) શા માટે.

Because (બીકૉઝ) કારણ કે.

Know (નો) જાણે છે.

He takes care of them=

તે તેઓની સંભાળ રાખે છે; તે

તેઓની જરૂરસ રાખે છે.

Keeps (કીપ્સ) બચાવે છે; સંભાળે છે.

Harm (હાર્મ) સંકટ.

Must love=વહાવો જોઈએ.

Too (ટૂ) વળી. [ચીજ.

Anything (એનિથિંગ) કંઈ

Can pray (પ્રે) પ્રાર્થના કરો.

God (ગૉડ) પરમેશ્વર.

Pray to God = પરમેશ્વરની

પ્રાર્થના કરવી. [લેવાને.

To take care (ટેકર) સંભાળ

To bless (બ્લેસ) કલ્યાણ કરવું;

સુખી રાખવું.

Ask (આસ્ક) માંગો.

Safe (સેફ) સહીસલામત.

Happy (હૅપી) સુખી.

Save (સેવ) બચાવો; રક્ષણ કરો.

Long live=લાંબું જીવો.

Noble (નોબલ) ઉમદા; ઉદાર.

God save the king-પરમેશ્વર

રાજાનું રક્ષણ કરો.

4 Roman Figures.

Roman (રોમન) રોમન લીપીમાં

દર્શાવેલા.

Figures (ફિગર્સ) આંકડા.

Well (વેલ) વારં.

You have been=તમે જાઓ છો.

Month (મન્થ) મહિનો.

For one month=એક મહિનો થયાં.

You have been at your=
new school for one
month=તમે એક મહિનો થયાં
તમારી નવી નિશાળે જાઓ છો.

Like (લાઇક) ને ગમે છે.

How do you like it=તને
તે કેમ ગમે છે ?

Very much=બહુજા.

Master (માસ્ટર) મહેતાજી.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

The other (અધર) બીજા.

Learn (લર્ન) શીખુ છું.

Something (સમથિંગ) કંઈક.

Every day=દરરોજ.

Do you=શું તમે શીખો છો ?

What (વૉટ) શું.

Did learn (લર્ન) શીખ્યા.

To-day (ટુ-ડે) આજે.

Learned (લર્નડ) શીખ્યા.

About (અબાઉટ) વિષે. [છો ?

Do you know=શું તમે જાણો

Taught (ટૉટ) શીખવ્યું.

Long ago=બહુજા દહાડા ઉપર.

Figure (ફિગર) આંક; આંકડો.

Mark (માર્ક) ચિન્હ.

Number (નમ્બર) સંખ્યા.

Another (અનધર) બીજું.

Name (નેઇમ) નામ.

Numeral (ન્યુમરલ) આંક, સંખ્યા.

Let me see=મને જોવા દે.

What you know=તમને શું
જાવડે છે ?

Give (ગિવ) આપો.

Slate (સ્લેઇટ) પથર પાટી.

Will write (વિલ રાઇટ) લખીશ.

One (વન) એક.

Two (ટુ) બે.

Three (થ્રી) ત્રણ.

Four (ફોર) ચાર.

Close to it=તેની પાસે.

Here is the slate=આ રહી
પથર પાટી. [બરાબર.

Quite right (રાઇટ તદન ખરું;

I am glad (ગ્લેડ) ખુશી છું.

Remember (રીમેમ્બર) યાદ
રાખવું.

Think (થિન્ક) ધારૂં છું.

Learnt (લર્ન્ટ) શીખ્યા.

Old (ઓલ્ડ) જુની.

Did you not ?=શું તમે
શીખ્યા નથી.

Did learn (લર્ન) શીખ્યો.

Did not learn (લર્ન) શીખ્યો.
નહીં.

Names (નેમ્સ) નામ.

English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી.

To spell (સ્પેલ) જોડણી કરવી.

Do you call=શું તમે કહો છો ?

Ways (વેય્સ) રીત.

Writing (રાઇટિંગ) લખવાની.

Can write (રાઇટ) લખી શકો છો.

Yet (યેટ) હજી સુધી.

Can not do=લખી શકતો નથી.

Well (વેલ) સારી રીતે.

Little (લિટલ) ન્હાનો.

Card (કાર્ડ) કાર્ડ. પાનું.

Class (ક્લાસ) વર્ગ.

Take (ટેઇક) લઈ જાઓ.

Up to (અપ ટુ) સુધી.

One up to twelve=એકથી
બાર સુધી.

Twelve (ટવેલ્વ) બાર.

Five (ફાઇવ) પાંચ.

Six (સિક્સ) છ.

Seven (સેવન) સાત.

Eight (ઓઇટ) આઠ.

Nine (નાઇન) નવ.

Ten (ટેન) દશ.

Eleven (ઇલેવન) અગિયાર.

Common (કૉમન) સાધારણ.

At home (અટ હોમ) ઘેરે.

Where is that card=તે
પાનું કયાં છે.

I have=મારી પાસે છે.

Pocket (પૉકેટ) ગળતું.

Here it is=તે આ રહ્યું

Nice (નાઇસ) સુદર.

Are you going to learn
=તમે શીખવાના છો.

Want (વૉન્ટ) માંગુ છું, મરજી
હોવી.

I want=હું ઇચ્છું છું.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Hour (અવર) કલાક.

For an hour=કલાક સુધી.

After that=તે પછી.

Will learn=તે શીખીશ.

Did tell=કહ્યું.

When you go home
from school=જ્યારે નિશા-
જેથી ઘેર જાઓ ત્યારે. [જાઓ.

Go for a walk (ઉૉક) ફરવા

About (અંગાઉટ) આમતેમ.
 Run about=આમતેમ દોડાળો.
 Will make=(મેક) કરશે.
 Strong (સ્ટ્રોંગ) મજબુત.
 (Will) keep=રાખશે.
 That will keep you well
 =તેથી તમે તંદુરસ્ત રહેશો.
 Quite (ક્વાઈટ) છેક, તદ્દન.
 True (ટ્રુ) ખરું.

Be off now=હમણા ચાલ્યો જ.
 To morrow (ટુ મોરો) આવતી
 કાલે.

Morning (મોનિંગ) સહવાર.
 Let me see=મને જોવા દેજો
 Let me see.....Roman
 figures=અને મને જોવા દેજો કે
 તને રોમન આંકડા આવડે છે.

Cold (કોલ્ડ) ઠંડો.
 Is blowing (બ્લોઈંગ) વાય છે.
 Wind (વિન્ડ) પવન.
 Deep (ડીપ) ઊંડી.
 River (રિવર) નદી.
 Is flowing (ફ્લોઈંગ) વહે છે.
 White (વ્હાઈટ) સફેદ.
 Cow (કાઉ) ગાય.
 Is lowing (લોઈંગ) બરાડે છે.

Green (ગ્રીન) લીલું.
 Grass (ગ્રાસ) ધાસ.
 Is growing (ગ્રોઈંગ) ઉગે છે.
 Pretty (પ્રિટી) સુંદર.
 Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.
 Are singing (સિંગિંગ) ગાય છે.
 School bell (સ્કુલ બેલ)
 નિશાળનો ધંટ.

Is ringing (રિંગિંગ) વાગે છે.
 Big (બિગ) મોટો.
 Are talking (ટોલકિંગ) વાત
 કરે છે.

Are walking (વૉલકિંગ) ફરે છે.

5 The Queen Empress.

Queen (ક્વીન) રાણી.
 Empress (એમ્પ્રેસ) શહેનશાહ
 બાતુ.

Mary (મેરિ) નામ છે.
 Great Britain (ગ્રેટબ્રિટન)
 ગ્રેટબ્રિટન એ યાપુ છે.

Ireland (આયર્લેન્ડ) આયર્લેન્ડ
 Wife (ઉવાઈફ) પત્ની, સ્ત્રી.
 Lives (લિવ્ઝ) રહે છે.
 England (ઇંગ્લેન્ડ) ઇંગ્લેન્ડ.
 Husband (હસબન્ડ) ધણી.
 Eldest (એલડેસ્ટ) સૌથી વડો.

Prince of Wales=વેલ્ઝનો
 શાહનદો;શાહેનશાહનો વડો પુત્ર.
 May God Bless our Queen
 =પરમેશ્વર આપણી રાણીને સુખી
 રાખો-કલ્યાણ કરજો.

6 The Watch.

Watch (વૉચ) નાનું ઘડીઆળ.
 Good-Morning=સવારની
 સલામ; સાહેબજી.
 I know=મને આવડે છે.
 Figures (ફિગર્સ) આંકડાઓ.
 Learned (લર્નડ) શીખ્યો.
 Last night=ગઇ રાત્ર.
 Looked (લુકડ) જોઇ ગયો;
 તપાસી ગયો.
 Again (અગેઇન) ફરીથી.
 Can read=વાંચી શકું છું.
 Right (રાઇટ) બરાબર.
 That's right (રાઇટ) તે
 બરાબર છે.
 I am glad to hear it
 =હું તે સાંભળીને ખુશ થયો છું.
 Now come here=હમણા
 અહિં આવ.
 Look (લૂક) જો.
 Can you see=તમે જોઈ શકો છો.

Same (સેઇમ) તેજ.
 I have learnt=હું શીખ્યો છું.
 From I to XII=એકથી
 બાર સુધી.
 Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
 They go all round the
 watch=તેઓ ઘડીઆળની આ-
 સપાસ સઘળે ફરે છે.
 Did see=જોયા.
 Any where (અનિવ્હેર) કોઇ
 પણ જગ્યાએ.
 Yesterday (યસ્ટરે) ગઇ કાલે.
 Wrote (રોટ) લખ્યા.
 Black-board (બ્લૅક બોર્ડ)
 નિશાળનું કાગું પાટીડ.
 Else (એલ્સ) બીજે.
 Think (થિન્ક) વિચાર કરો.
 Clock (ક્લૉક) મોડું ઘડીઆળ.
 School room (સ્કુલ રૂમ)
 નિશાળનો ઓરડો.
 Did not know=નહોં જાણ્યું નહીં,
 પારખ્યું નહીં. [હતા ?
 What they were=તેઓ શું
 A clock is the same=
 thing as a watch=નાના
 ઘડીઆળના જેવુંજ મોડું ઘડી-
 આળ છે.

Large (લાજ) મોટું.
Heavy (હેવિ) ભારે.
Pocket (પૉકેટ) ગળવું.
The same (સેઇમ) એકજ.
Marks (માર્ક્સ) ચિહ્નો.
Face (ફેઇઝ) ચંદો. [કરીને.
Please (પ્લીઝ) મહેરઆની
Will you please tell me-
 મને તમે મહેરઆની કરી કહેશો ?
Line (લાઇન) લીટી; હા.
Going all round it=તેની
 આસપાસ સઘળે ફરતી.
Circle (સર્કલ) ચક્કર, કુંડાળું.
Those (થોઝ) પેલા.
Sixty (સિક્સટી) સાઠ.
Black (બ્લૅક) કાળાં. [શાની.
Points (પોઇન્ટ્ઝ) ટપકાં. ની-
May count (કાઉન્ટ) ગણો.
If you like=જો તમારી મરજી
 હોય તો.
Try (ટ્રાય) યત્ન કરો.
Hardly (હાર્ડલી) બાગ્યેજ.
Very small=ધણા નાના.
Anything (એનિથિંગ) કંઈ ચીજ.
Moving (મુવિંગ) હાલતી; ફરતી.
Needles (નીડલ્સ) કાંટાં; સોયા
Very small one=છેક નાનો.

That is running very
fast=જો ધણી ઝડપથી ચાલે છે.
All round=સઘળે આસપાસ.
Long (લૉન્ગ) લાંબા.
Is moving (મૂવિંગ) ફરે છે.
Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.
Is not moving=ફરતો નથી.
At all (એટ ઓલ) બીલકુલ.
Hands (હૅન્ડ્ઝ) કાંટા.
Why are they called=
 શા વારતે કહેવાય છે.
Point (પોઇન્ટ) બતાવે છે.
The little one=નાનો.
That is running=જો ફરે છે;
 ચાલે છે.
So fast=એટલી ઝડપથી.
Second-hand (સેકન્ડ-હૅન્ડ)
 સેકન્ડનો કાંટો.
Longest (લૉન્ગેસ્ટ) સૌથી મોટો.
Minute hand (મિનિટ હૅન્ડ)
 મિનિટ કાંટો.
Can just see=તરતજ જોઈ શકે.
(To) move (મુવ) ફરતો.
Hour hand=કલાકનો કાંટો.
Too (ટુ) પણ વળી.
Is moving=ચાલે છે.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.
 Calling (કોલિંગ) બુમ પાડતી.
 Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.
 Ready (રેડી) તૈયાર.
 Run off (રન ઓફ) દોડી જાઓ.
 When you are at school= જ્યારે તમે નિશાળમાં હોય ત્યારે.
 Table (ટેબલ) કોષ્ટક.
 Time (ટાઈમ) વખત.
 To morrow (મોરો) આવતી કાલે.

7 The Prince of Wales.

Prince of wales (પિન્સ ઓફ વેલ્સ) ઇંગ્લેન્ડના રાજાના પાટવી કુવરને પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ કહે છે.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.

Showed (શોડ) બતાવ્યાં.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

George the Fifth (જ્યોર્જ ધ ફિફ્થ) પાંચમાં જ્યોર્જ.

Have you seen=તમે જોયું છે.

Before (બીફોર) અગાઉ.

Cover (કવર) પુકું.

Do you know=તમે જાણો છો.

Who it is=તે કોણ છે.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરી.

Edward (એડવર્ડ) નામ છે.

Elders (એલ્ડર્સ) સૈથી મોટા.

If God will=જો પરમેશ્વરની મરજી હશે તો.

Will be (વિલ બી) થશે.

King (કિંગ) રાજા.

Prince must pray to= પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી જોઈએ.

God to take care of him= તેની સંભાળ લેવાને.

God (ગોડ) પરમેશ્વર.

Bless (બ્લેસ) સુખી રાખો.

8 The Watch.

(Continued)

Continued=ચાલુ, જારી.

Here I am=હું અહીંઆ છું.

Would tell (વુલ ટેલ) કહીશ.

Said (સેઇડ) કહ્યું હતું.

Alright (આલરાઇટ) બરાબર.

Remember (રિમેમ્બર) યાદ કરવું.

I remember=મને યાદ છે.

Something (સમથિંગ) કંઈકની.

Indeed (ઇનડીડ) ખરેખર.

I do-I do remember=

મને યાદ છે.

You did=તમે શીખ્યા

Did you ? શું તમે શીખ્યા ?

Examine (એક્ઝામિન) તપાસવું.

Let me examine you=

મને તમને તપાસવા દે.

Hours (અવર્સ) કલાક.

Night (નાઇટ) રાત.

Minutes (મિનિટસ) મિનિટ.

Sixty (સિક્સટી) સાઠ.

How many=કેટલી.

Seconds (સેકન્ડ) સેકન્ડ;

મિનિટનો ૬૦મો ભાગ.

Well done (વેલડન) શાબાશ.

Will hold (હોલ્ડ) ધરીશ.

Ear (ઈઅર) કાન.

Close to=પાસે.

Hear (હીઅર) સાંભળવું.

What do you hear=તમે

શું સાંભળો છે.

Tick (ટિક) ધડીઆળનો ટિક

કરતો અવાજ.

Ticks (ટિક્સ) ટિક ટિક અવાજ

કરે છે, ટક ટક થાય છે.

Time (ટાઈમ) વખત.

Minute hand=મિનિટ કાંટો.

Moves (મુવ્ઝ) ફરે છે.

Black (બ્લૅક) કાળા.

Point (પોઇન્ટ) નિશાન.

Next (નેક્સ્ટ) બીજા.

It goes all round=તે

સમગ્ર જોળ ચક્ર ફરે છે.

So (સો) તેજ પ્રમાણે.

Second-hand=સેકન્ડ કાંટો.

As fast as=જેટલી ઝડપથી

Very true (વેરી ટ્રુ) ખરેખર.

ખર.

Moving (મુવિંગ) ફરતો.

It goes right round=તે

બરોબર જોળ ફરે છે.

From one figure to

another=એક આંકડાથી બીજા

સુધી.

Twelve times=બાર ગણો.

It goes twelve times as

fast=તે તેનાથી બાર ગણો,

જલદીથી ફરે છે.

That's right=ખરાબર છે.

O'clock (ઑક્લોક) કલાક.

What o'clock is it=કેટલા

વાગ્યા છે ?

Mean (મીન) અર્થ થાય છે.

Short (શોર્ટ) ટુંકો.

What hour of the clock
is it now = હમણા કેટલા
વાગ્યા છે ?

What (ઉર્વોટ) કેટલા

Do point it out (પોઇન્ટ)
બતાવે છે; દેખાડે છે.

A little after nine=નવથી
જરા ઉપર બતાવે છે.

So it is past nine=તેથી
નવ વાગી ગયા છે.

One quarter (ક્વોર્ટર) એકનો
ચોથો ભાગ.

So it is a quarter past
nine=તેથી સવા નવ થાય છે.

Fifteen (ફિફ્ટીન) પંદર.

Cards (કાર્ડ્ઝ) પાના.

I have made them = મેં
તેમને બનાવ્યા છે.

Face (ફેઇસ) ચહે.

Have not put=મુક્યા નથી,
ગોઠવ્યા નથી.

How to tell the time=
કેવી રીતે વખત કહેવો.

Let us go = ચાલો આપણે
જઈએ.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

What (ઉર્વોટ) ને-તો.

You have to do = તમારે
કરવાનું હોય.

Quick (ક્વિક) ઝડપથી.

Is passing away (પાસિંગ)
વહી જાય છે.

Fast (ફાસ્ટ) ઝડપથી.

Do what you should do
to-day=જે તમારે કરવું જોઈએ.
તે આજે કરો.

9 Post man.

રખાલવાલો; રખાલી.

Ananta (અનંત) ઓકરાનું નામ છે.

Nine years old=નવ વર્ષનો.

Had lived=રહેતો હતો.

Village (વિલેજ) ગામ.

Came (કમ) આવ્યો.

Poona (પુના) શહેરનું નામ છે.

Stay (સ્ટે) રહેવાને.

Cousin (કાઝિન) ભત્રીજો.

Govind (ગોવિન્દ) નામ છે.

Called (કોલ્ડ) બોલાવતાં.

Gondco (ગોન્ડુ) નામ છે.

Antoo (અન્ટુ) નામ છે.

Got to (ગોટ) પહોંચ્યા.

Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયેલો.

He was very tired = તે
ધણી થાકી ગયો.

It was late = મોડું થઇ ગયું.

In the evening = સાંજે.

Ate (એટ) ખાધું.

Food (ફૂડ) ખોરાક.

Went to bed = સુઇ ગયો.

Slept (સ્લેપ્ટ) ઉઢ્યા.

Soundly (સાઉન્ડલી) ધસધસાટ.

All night = આખી રાત.

Next (નેક્સ્ટ) બીજી.

Next morning = બીજી સહવાર.

Got up = ઉઠ્યો.

Early (અર્લી) વહેલા.

To wash (ટોવશ) ધોવું.

To dress (ડ્રેસ) પહેરવું.

Has dressed (ડ્રેસ્ડ) ધોયું.

Front (ફ્રન્ટ) આગલા.

Room (રૂમ) ઓરડો.

Door (ડોઅર) દરવાજો.

Was open = ઉઘાડો હતો.

Standing out (સ્ટેન્ડિંગ)
બહાર ઉભેલો.

Before the door = દરવાજા
આગળ.

Who is he = તે કોણ છે ?

Does want = જોઇએ છીએ.

What does he want = તેને
શું જોઇએ છીએ.

Never (નેવર) કદી નહીં.

Have you never seen =
તમે કદી જોયો નથી.

That is = પેલો રહ્યો.

Is he holding = પકડયું છે.

Letter (લેટર) કાગળ.

Has brought (બ્રોટ) લાવ્યો છે.

Brother (બ્રધર) ભાઇ

Bombay (બોમ્બે) મુંબઇ.

Has written (રિટન) લખ્યું છે.

Is carrying (કેરિઇંગ) લઈ
જાય છે.

Something (સમથિંગ) કંઈ ચીજ.

Left (લેફ્ટ) લાંબો.

Hand (હન્ડ) હાથ.

Brown (બ્રાઉન) ભૂરી.

Leather (લેધર) ચામડાની.

Bag (બેગ) થેલો.

Is held up = ઘટકાવેલું છે.

Strap (સ્ટ્રૅપ) ચામડાનો પટો.

Goes over = કપર થઇને જાય છે.

Shoulder (સોલ્ડર) ખભો.

Inside (ઇનસાઇડ) ની અંદર.

Is full (ફુલ) ભરેલી છે.
 Is taking=લઇ જાય છે.
 Houses (હાઉસિઝ) ઘર.
 Sir (સર) સાહેબ.
 Thank (થેન્ક) ઉપકાર માનું છું.
 Only (ઓન્લી) એકજ.
 That is all to day=આજે માત્ર તેજ છે.
 This letter is from father to me=આ કાગળ પિતાજીએ મારા ઉપર (લખેલો) છે.
 Last night (લાસ્ટ નાઇટ) ગઇ રાત્રે.
 Did pay (ડિડ પે) આપવું પડ્યું.
 Put (પૂટ) લગાડી.
 Stamp (સ્ટેમ્પ) ટિકિટ.
 Half anna (હાફ આના) અડધા આનાની.
 Head (હેડ) ડોકું.
 Emperor (એમ્પરર) શહેનશાહ.
 Read (રીડ) વાંચી.
 You may look at it= તમે વળી તે જુઓ.
 If you like=જો તમારી મરજી હોય તો.
 Know (નો) જાણું છું.

English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી.
 May (મે) મહીનાનું નામ છે.
 Dear (ડીઅર) વહાલા.
 I write to tell you=હું તને લખી જણાવું છું.
 Got (ગોટ) પહેંચ્યા.
 At three o'clock=ત્રણ વાગે.
 It is very hot here= અહિં આ ધણો તાપ પડે છે.
 Think (થિન્ક) ધારું છું.
 Will rain (વિલ રેઇન) વરસાદ વરસશે.
 To night=આજ રાત્રે.
 Cloudy (ક્લાઉડી) વાંદળાંવાળું.
 Quite (ક્વાઇટ) છેક; તદ્દન.
 Let me know=મને જણાવજો.
 How you all are=તમે સવળા કેમ છો.
 At home (હોમ) ઘેર.
 Shop (શોપ) દુકાન.
 Busy (બિઝી) ઉદ્યોગી.
 I am very busy=મને ધણું કામ છે.
 I have many letters to write = મારે ધણા કાગળ લખવાના છે.
 (Will) tell (ટેલ) લખીશ.

When we shall come

back = આપણે પાછા ફરારે
ફરીશું-આવીશું.

Good bye (ગુડબાઈ) સાહેબજી.

Love (લવ) પ્યાર. [કહેજો.

Give my love=મારી સલામ

Is staying (રેસ્ટીંગ) રહે છે.

I am=હું છું. [હેતવતો.

Loving (લવિંગ) વફાવો.

10 Talking.

Talking (ટાલિંગ) વાત કરવી.

Often (ઑફન) વારંવાર.

I've been (આઈવ બીન) હું છું.

I'm sure (આઈમ સ્યુર) મારી
ખાત્રી છે.

I'll do (આઈલ ડુ) હું કરીશ.

If I can=જો મારાથી બનશે તો.

You've said (યુવ સેડ) તમે
કહ્યું છે.

Twice (ટવાઇસ) બે વાર.

You'll get (યુઈલ ગેટ) તમે
પહોંચશો.

Soon (સૂન) થોડીવારમાં.

He's (હીઝ) તે છે.

He'll be (હી ઇલ બી) તે આવશે.

He'll soon be here=તે

જલદી અહીંઆં આવશે.

We've worked (વેવર્ક))

અમે મહેતત કરીધી છે.

Very hard=મજા સખત.

Isn't (ઇઝન્ટ) નથી.

That's (થેટ્ઝ) તે છે.

Right (રાઇટ) બરાબર.

What's (વૉટ્ઝ) શું છે.

What's your name=તમારું
નામ શું છે.

Who's (હુઝ) કોણ છે.

Who's there=ત્યાં કોણ છે.

Don't go (ડોન્ટ ગો) જતા ના.

Can't wait (કાન્ટ વેઇટ) રાહ
જોઈ શકતા નથી.

Won't come (વોન્ટ કમ)
આવશે નહિ.

Shan't have (શાન્ટ હવ)
મળશે નહિ.

Here's (હિઅર્ઝ) અહીંઆં છે.

There's (થેરઝ) ત્યાં છે.

Where's (વિઝેરઝ) ક્યાં છે.

Cap (કેપ) ટોપી.

Hasn't gone (હઝન્ટ ગોન)
ગયો નથી.

It's (ઇટ્ઝ) તે છે.

Out (આઉટ) બહાર.

■ The Cocoa-nut.

Cocoa-nut (કોકોનેટ) નાળીયેર.
 The cocoanut tree-નાળીયેરી
 Very tall (ટોલ) ઘણું ઊંચું.
 It has no=તેને હોતી નથી.
 Branches (શાખાઓ) ડાળીઓ.
 Top (ટોપ) મથાળું.
 There are=છે.
 Leaves (લીફ) પાંદડાં.
 Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી; કામજી.
 Every (એવરી) દરેક.
 Part (પાર્ટ) ભાગ.
 Is of use=ઉપયોગનો છે.
 Cut open (કટ) ભાગો.
 Green (ગ્રીન) લીલું.
 Thick (થિક) જડી.
 Skin (સ્કીન) છાલ.
 Inside (ઇન્સાઇડ) અંદરની બાજુ.
 Will find=મળશે.
 Nut (નટ) ફળનું ઉપરનું કઠણ.
 કોટલું.
 Is called (કોલ્ડ) કહેવાય છે;
 ને કહે છે.
 Coir (કોયર) કાથો.
 Is dried (ડ્રાઇડ) સુકવવામાં
 આવે છે.

Sun (સન) તડકો.

(is) made=બનાવવામાં આવે છે.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબુત.

Brown (બ્રાઉન) ભુરું; બદામી
 રંગનું.

Rope (રોપ) દોરડું.

Hard (હાર્ડ) સખત.

Shell (શેલ) કાચલું; છોડું; કોટલું.

Gets brown=ભુરું દેખાય છે.

Ripe (રાઇપ) પાકું.

Is cut=કાપવામાં આવે છે.

Pieces (પીસીસ) કકડાં.

Is used as a cup = પ્યાલા
 તરીકે વાપરવામાં આવે છે.

Cup (કપ) પ્યાલું.

Handle (હૅન્ડલ) હાથો.

Is put to it = તેની સાથે
 મુકવામાં આવે છે.

Ladle (લેડલ) કડછી; ચમચો;
 ડોઝરો.

Is full of=ભરેલું છે.

Sweet (સ્વીટ) મીઠા.

Water (વોટર) પાણી; જળ.

It is very nice to drink
 =તે પીવાની ઘણી મજા પડે છે.

Gets ripe=પાકે છે.

Nearly (નીયસી) લગભગ.

Dries up (ડ્રાઈઝ) સકાઈ જાય છે.

Side by side=પાસે પાસે.

How much=કેટલું.

Larger (લાર્જર) વધારે મોટું.

Stalk (સ્ટોક) ડીચું.

Hangs (હૅન્ગ્સ) લટકી રહે છે.

Break (બ્રેક) ભાંગે.

What do you see? તમે

શું જુઓ છો?

Sweet (સ્વીટ) મીઠું.

White (વ્હાઈટ) સફેદ.

Kernal (કર્નલ) કોપર; ગળ.

It is very nice to eat =

તે ખાવાની મનહ પડે છે.

Is made into = બનાવવામાં

આવે છે.

Sweetmeat (સ્વીટ મીટ) મીઠાઈ.

It is also made into

sweetmeat=તેની વળી મીઠાઈ

બને છે.

Is dried (ડ્રાઈડ) સુકવવામાં

આવે છે.

Sun (સન) તડકો.

Milky (મિલ્કી) દુધ જેવો.

Juice (જ્યુસ) રસ.

Oil (ઓઈલ) તેલ.

Turns into oil=તું તેલ બને છે.

Copra (કોપરા) કોપર.

Is ground (આઉન્ડ) પીલવામાં આવે છે.

Mill (મિલ) ધંટી; ચક્કી; ધાણી.

Is pressed out (પ્રેસ્ડ આઉટ)

દાખીને બહાર કાઢવામાં આવે છે.

The Post-box.

Post-box (પોસ્ટ બોક્સ) ડાકની

પેટી; ટપાલની પેટી.

Gondu (ગોન્ડુ) છોકરાનું નામ છે.

Where are you? તું કયાં છે.

Have just written=હું મળ્યું

લખી કાઢ્યો છે.

Reply (રિપ્લાઈ) જવાબ.

Would you like to see

it=તું જોવાને માંગે છે.

Let me look=મને જોવા દે.

Here it is=તે આ રહ્યો.

Poona (પૂણા) શહેરનું નામ છે.

May (મે) મહીનાનું નામ.

Thank (થેન્ક) ઉપકાર. માનું છું.

Kind (કાઈન્ડ) માયાળુ ભરેલા.

Came (કેમ) મળ્યો.

Early (અર્લી) જલદી; વખતસર.

Rained (રિઇન્ડ) વરસાદ વરસ્યો.

Last night=ગઈ રાત્રે.

Quite (ક્વાઇટ) છેક.

Cool (કુલ) ઠંડક.

Head ache (હેડ એક) માથાનો દુઃખાવો.

Bad headache (હેડએક) સખત માથું દુઃખવું.

Seeta had a bad head-ache=સીતાનું માથું ઘણું દુઃખતું હતું.

Well (વેલ) સારી પેઠે.

Hope (હોપ) આશા રાખું છું.

You will bring me=તમે મારે સાર લાવશો.

Same (સેમ) તેવીજ.

Books (બુક્સ) ચોપડીઓ.

When you come back=જ્યારે તમે પાછા આવો ત્યારે.

Good-bye=સાહેબજી.

With love from all of us=હમારા સઘળાની સલામ.

I am=હું છું. [જાણો.

Affactionate (એફેક્શનેઇટ)

I am glad=હું ખુશી થયો છું.

What are you going to do=તમે શું કરવા માંગો છો.

Will put (પુટ) મુકીશ.

Envelope (એનવેલોપ) પરખી-ડીયું. [નાંખીશ.

(Will) post (પોસ્ટ) ડાકમાં

Ready (રેડી) તૈયાર ?

Mr એ Mister (મિસ્ટર)

નું કુંકમાં લખેલો શબ્દ.

That (થટ) પેલું.

Writing (રાઇટિંગ) અક્ષર.

Address (એડ્રેસ) સરનામું.

First (ફર્સ્ટ) પહેલી; પ્રથમ.

Line (લાઇન) લીટી.

Next (નેક્સ્ટ) બીજી.

Road (રોડ) જગ્યા; રસ્તા.

Is living (લિવિંગ) રહે છે.

Number (નમ્બર) નંબર; સંખ્યા.

Third (થર્ડ) ત્રીજી.

Town (ટાઉન) શહેર.

Must have=તે હોવું જોઈએ.

Like this=આના જેવું.

Shows (શોઝ) દેખાડે છે.

Where to take it=તેને ક્યાં લઈ જવો.

Must go=જવું જોઈએ.

(Must) post (પોસ્ટ) ટપાલમાં નાખવો જોઈએ.

May come=આવું.

Come along=આલની.

We must be off=આપણે

જલદી જવું જોઈએ.

You have not put on=

તમે પહેર્યા નથી.

Shoes (શુઝ) જોડા.

Are you going out=તું તમે

બહાર જાઓ છો ?

Bare (બેઅર) ઉઘાડા.

Feet (ફીટ) પગ.

Must run off at=once=

એકદમ નીકળી જવું જોઈએ.

Shall be=થઈશું.

Late (લેટ) મોડા.

To lose (લુઝ) ગુમાવવો.

I have no time to lose

મારે વખત ગુમાવવાનો નથી.

Take away=કાઢી લઈ જાય છે.

At two o'clock=બે વાગે.

It is now three Minutes

to two=હમણાં બેમાં ત્રણ

કમ છે. [ગયા.

Ran off (રૅન ઓફ) દોડી

To-gether (ગેઠર) સાથે.

Hole (હોલ) બાકું.

Above (એબવ) ઉપર.

Word (વર્ડ) શબ્દ.

Where to put a Letter=

કાગળ ક્યાં નાંખવા.

What will the postman

do with the letter=ટપાલી

કાગળનું શું કરશે ?

(Will) put=મુકશે.

(Will) take=લઈ જશે.

Will be put=મુકવામાં આવશે.

Large (લાર્જ) મોટોટો.

(Will be) taken (ટેઇકન)

લઈ જવામાં આવશે.

Railway (રેલ્વે) આગાડી.

(Will be) sent (સેન્ટ) મોક-

લવામાં આવશે.

Places (પ્લેસિઝ) જગ્યા.

All over=સધળે.

India (ઇન્ડિયા) હિંદુસ્તાન.

13 The Moon.

Moon (મૂન) ચંદ્રમા.

Oh (ઓહ) અરે.

Look (લૂક) જુઓ. [છે.

She (શી) ચંદ્રમાં માટે ચક્રેલું

Is shining (શાઇનિંગ) પ્રકાશ છે.

So high=એટલે ઉંચે.

Like (લાઇક) માફક.

Lamp (લેમ્પ) દીવો.
 Sky (સ્કાઈ) આકાશ.
 Last (લાસ્ટ) ગમે; છેલ્લે.
 Week (વિકીક) અઠવાડિયું.
 Smaller (સ્મૅલર) વધારે ન્હાનો.
 Shaped (શેપ્ડ) આકારવાળો હતો.
 Bow (બો) ધનુષ્ય.
 She's grown=તે થયો છે.
 Bigger (બિગર) વધારે મોટો.
 Round (રાઉન્ડ) ગોળ.
 O (ઓ) અક્ષરનું નામ છે.
 Made (મેઇડ) સરજ્યો.
 Sun (સન) સુરજ.
 To rule (રૂલ) રાજ્ય ચલાવવાને.
 Day (ડે) દિવસ.
 Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
 Give light (લાઇટ) અજવાળું આપે છે.

14 A Girl's School.

(ગર્લ્સ સ્કુલ) છોકરીઓની નિશાળ.
 Girl's (ગર્લ્સ) છોકરીઓની.
 School (સ્કુલ) નિશાળ.
 As (અઝ) જ્યારે-ત્યારે.
 Bell (બેલ) ઘંટ.

Rings (રિન્ગ્સ) વાજે છે.
 Come walking (કમ્ વૉકિંગ) અલી આવે છે.
 Each of them=તેઓમાંની દરેક
 Bag (બેગ) પાકીટ; દફતર.
 To hold (હોલ્ડ) રાખવાને; મુકવાને.
 Every (એવરિ) દરેક.
 Class (ક્લાસ) વર્ગ.
 Clean (ક્લીન) સ્વચ્છ.
 Room (રૂમ) ઓરડો.
 To let in=અંદર આવવાને.
 Air (એઅર) હવા.
 Window (વિન્ડો) ખારી
 Wind (વિન્ડ) પવન.
 Blows (બ્લોઝ) વાય છે.
 ટુંકાઇ છે.
 Very hard=ઘણા નેરથી.
 Is shut (શટ) બંધ કરવામાં આવે છે.
 Bench (બેન્ચ) પાટલી.
 Stand up (સ્ટૅન્ડ અપ) ઊભી થાય છે.
 When it is time to read= જ્યારે વાંચવાનો વખત થાય છે ત્યારે.
 Chair (ચેઅર) ખુરશી.
 (To) To read (રીડ) વાંચતાં.

To read (રીડ) વાંચવાને.
 Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.
 Carefully (કેરફુલી) કાળજીથી.
 Spell (સ્પેલ) જોડણી કરવી.
 Makes spell=જોડણી કરાવે છે.
 Hard (હાર્ડ) અધરા.
 Words (વર્ડ્ઝ) શબ્દો.
 Writes (રાઇટ્ઝ) લખે છે.
 Black Board (બ્લૅક બોર્ડ)
 કાળું પાટીયું.
 Chalk (ચૅલ્ક) ચાક; સફેતો.
 Copy-books (કૉપી બુક્સ)
 કૉપી બુક.
 Pencil (પેન્સિલ) સીસાપેન.
 Pen (પેન) કલમ.
 Ink (ઇન્ક) શાહી.
 Slates (સ્લેટ્ઝ) પત્થરપાટી.
 Sums (સમ્સ) દાખલા, હીસાબ.
 Do sums=હીસાબ કરે છે.
 Mistress (મિસ્ટ્રેસ) સ્ત્રી શિક્ષક;
 નિશાળ ચલાવનારી સ્ત્રી મહેતાજી.
 Master (માસ્ટર) મહેતાજી.
 The same (સેઇમ) તેજ.
 She does the same work
 that a master does=જે
 કામ મહેતાજી કરે છે તેજ કામ
 તે કરે છે.

Before (બીફોર) અગાઉ.
 Wash (વૉશ) સાફજ કરે છે.
 ધુએ છે.
 Hand (હૅન્ડ) હાથ.
 Comb (કૉમ) હોળવાં.
 Hair (હેર) વાળ.
 Their (ધેર) તેમના.
 How clean=કેવા સાફ.
 Fingers (ફિન્ગર્સ) આંગળીઓ.
 Learns (લર્ન્ઝ) શીખે છે.
 To sew (સો) સીવવું.
 Baskets (બાસ્કેટ્ઝ) ટોપલીઓ.
 Keep (કીપ) રાખે છે.
 Work (વર્ક) સીવવા બરવાણું
 કામ.
 Cloth (ક્લૉથ) કપડું; કાપડ.
 Pins (પિનસ) ટાંકણીઓ.
 Needles (નીડલ્ઝ) સોયા.
 Thread (થ્રેડ) દોરો.
 Scissors (સિઝર્સ) કાતર.
 Places (પ્લેસિઝ) જગા.
 Faces (ફેસિઝ) રૂહેરા.
 At home (હોમ) ઘેર.
 We'll go=we will go=
 આપણે જઈશું.
 As were told=જેમ આપણને
 કહેવામાં આવે તેમ.

Ever (એવર) હમેશાં.
 Happy (હૃપિ) સુખી.
 Clever (ક્લેવર) હુશીયાર.
 For (ફોર) કારણ કે.
 Learning (લાર્નિંગ) ભણતર.
 Better=વધારે સારું.
 Than (થેન) કરતાં.
 Silver (સિલ્વર) રૂપું.
 Gold (ગોલ્ડ) સોનું.

15 Yesterday, To day, To-morrow

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.
 To day (ટુ ડે) આજ.
 To-morrow (મોરો) આવતીકાલ.
 Am going (ગોઈંગ) જઈ છું.
 There (થેર) ત્યાં.
 To day (ટુ ડે) આજે.
 Went (ઉવેન્ટ) ગયો.
 Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.
 Shall go (શૅલ ગો) જઇશ.
 To morrow (ટુ મોરો) આવતી
 કાલે.
 Am going (ગોઈંગ) જઈ છું.
 There (થેર) ત્યાં.
 To day (ટુ ડે) આજે.

Went (ઉવેન્ટ) ગયો.
 Yesterday (યસ્ટર ડે) ગઇ કાલે.
 Shall go (શૅલ ગો) જઇશ.
 To-morrow (ટુ મોરો) આવતી
 Every (એવરી) દરેક. [કાલે.
 Week (વિક) અઠવાડિયું.
 Is doing (ડુઈંગ) કરે છે.
 Now (નાઉ) હમણાં.
 Did (ડિડ) કર્યું.
 Will do (ડુ) કરશે.
 Next (નેક્સ્ટ) આવતે.
 Next year=આવતે વર્ષે.
 Does (ડઝ) કરે છે.
 Every day=દરરોજ.
 Is coming (કમિંગ) આવે છે.
 Game (ગેમ) આવી.
 Last (લાસ્ટ) છેલ્લે.
 Will come=આવશે.
 Now and then=કોઇ કોઇ
 વખત.
 At what o'clock=કેટલે વાગે.
 Did wake (ડેવેક) જાગ્યા.
 This morning=આજે સવારે.
 Got up (ગોટ અપ) ઉઠ્યો.
 At nine=નવ વાગે.
 Did not get up=ઉઠ્યા નહીં.
 Till (ટિલ) સુધી.

You did not get up till
nine = તમે નવ વાગ્યા સુધી
ઉઠ્યા નહીં.

Must be = હોવા જોઈએ.

Lazy (લેઝ) આળસુ.

Boy (બોય) છોકરો.

Should get up = ઉઠવું જોઈએ.

Day light (ડે લાઇટ) દિવસનું
અજવાળું.

Right (રાઇટ) યોગ્ય.

That is right = તે યોગ્ય છે.

Will get up = ઉઠીશ.

Have you a watch = તું
તમારી પાસે ઘડિયાળ છે.

Father (ફાધર) પિતા.

Says (સેઝ) કહે છે.

House (હાઉસ) ઘર.

Will buy me = મને અપાવશે.

When I get to be a
big boy = જ્યારે હું મોટો
છોકરો થઈશ ત્યારે.

16 One and more than one.

એક અને એક કરતાં વધારે.

More than one = એક કરતાં
વધારે.

One (વન) એક.

Bird (બર્ડ) પક્ષી.

Two (ટુ) બે

Many (મેનિ) ઘણાં.

Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.

Tree (ટ્રી) ઝાડ.

Leaf (લીફ) પાંદડું.

Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.

Knife (નાઇફ) ચપ્પુ; છરીઓ.

Knives (નાઇવ્ઝ) છરીઓ.

Box (બોક્સ) પેટી.

Boxes (બોક્સિઝ) પેટીઓ.

Wife (કિવાઇફ) સ્ત્રી; ધણીઆણી.

Wives (કિવાઇવ્ઝ) સ્ત્રીઓ.

Egg (એગ) ઈંડું.

Eggs (એગ્ઝ) ઈંડાં.

Man (મેન) માણસ.

Men (મેન) માણસો.

Day (ડે) દિવસો.

Days (ડેઝ) દિવસો.

Woman (વુમેન) બાઈડી.

Women (વુમીમેન) બાઈડીઓ.

House (હાઉસ) ઘર.

Houses (હાઉસિઝ) ઘરો.

Eye (આઇ) આંખ.

Eyes (આઇઝ) આંખો.

Foot (ફુટ) પગ.

Feet (રીટ) ખંજો.
 Branch (ફ્રેન્ચ) ડાળી.
 Branches (ફ્રેન્ચ) ડાળીઓ.
 Lady (લેડી) સ્ત્રી.
 Ladies (લેડીઝ) સ્ત્રીઓ.
 Watch (વૉચ) નાનું ધડિયાળ.
 Watches (વૉચીઝ) ધડિયાળો.
 Baby (બેબી) બાળક.
 Babies (બેબીઝ) બાળકો.

17 Grand father.

(ગ્રેન્ડ ફાધર) દાદો.

Grand father (ગ્રેન્ડ ફાધર) દાદો.
 Pocr (પુઅર) ગરીબ.
 Has no = નથી.
 Has no father and mother
 = મા અને બાપ નથી.
 Little (લિટલ) નાના.
 Both (બોથ) બેઉ; બન્ને.
 Dead (ડેડ) મરી ગયેલાં.
 Are both dead = બન્ને મરી
 ગયાં છે.
 Has no one = તેને કોઈ નથી.
 To take care of him = તેની
 સંભાળ રાખવાને.

But (બટ) સિવાય.
 Oldman (ઓલ્ડમેન) બુઢો માણસ.
 Child (ચાઇલ્ડ) છોકરું.
 Only (ઓન્લી) માત્ર; એકનો એક.
 Grandson (ગ્રેન્ડસન) પૌત્ર;
 છોકરાનો છોકરો.
 Who (હુ) જે.
 Who is four years old =
 જે ચાર વર્ષનો છે. [નહીં.
 Cannot leave = મૂકીને જવાય
 Alone (એલોન) એકલો.
 He has no one to take
 care of him = તેની સંભાળ
 લેવાને તેને કોઈ નથી.
 Work (વર્ક) કામ.
 To his work = પોતાને કામે.
 Gardener (ગાર્ડનર) માળી.
 Works hard (વર્ક્સ હાર્ડ)
 સખત કામ કરે છે.
 Garden (ગાર્ડન) વાડી.
 All day long = આખો દિવસ.
 Evening (ઈવનિંગ) સાંજ.
 Village (વિલેજ) ગામ. [દૂર.
 Three miles off = ત્રણ માઇલ
 Is at work = કામ કરે છે.
 Is working (વર્કિંગ) કામ કરે છે.
 About (અબાઉટ) આમ તેમ.

Came home=ઘેર આવ્યા.

To-day (ટુ-ડે) આજે.

Walked (વૉલ્કડ) ચાલ્યો.

A little (લિટલ) થોડો.

Way (વે) રસ્તો.

Am tired=થાકી ગયો છું.

Any more=કાંઈ વધારે.

Then (ધેન) ત્યારે.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Stopped (સ્ટૉપ્ડ) અટક્યો;
હમો રહ્યો.

Took (ટુક) લીધો.

Shoulder (શાલ્ડર) ખભા.

Carrying (કેરિઇંગ) ઉંચકી
લઇ જતો.

You see him carrying
im home = તમે તેને ઘેર
ઉંચકી લઇ જતાં જુઓ છો.

Sixty (સિક્સટી) સાઠ.

Years=વર્ષ. [ઉમરનો.

Sixty years old=સાઠ વર્ષની

Face (ફેઇસ) મુઠો.

Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબુત; જોરાવર.

Still (સિલ) તોપણ.

Get home (ગેટહોમ) ઘેર પહોંચશે.

Will light (લાઇટ) સળગાવશે.

Fire (ફાયર) દેવતા.

Will cook=રાંધશે.

(Will) cook some rice for
both of them to eat=
તેમને બન્નેને ખાવાને થોડો ભાત
રાંધશે.

Will lie down (લાઇ) સુશે.

Mat (મેટ) સાદી.

(Will) sleep (સ્લીપ) ઉંઘશે.

Till (ટિલ) સુધી.

Morning (મૉર્નિંગ) સવાર.

18 Months of the year.

વરસના મહીના.

Months (મન્થસ) મહીના.

Year (યીઅર) વર્ષ.

January (જૅન્યુઆરી) જાન્યુઆરી.

February (ફેબ્રુઆરી) ફેબ્રુઆરી.

March (માર્ચ) માર્ચ

April (એપ્રિલ) એપ્રિલ.

May (મે) મે.

June (જુન) જુન.

July (જુલાઇ) જુલાઇ

August (ઓગસ્ટ) ઓગસ્ટ.

September (સપ્ટેમ્બર)

સપ્ટેમ્બર.

October (ઓક્ટોબર) ઓક્ટોબર.

November (નવેમ્બર) નવેમ્બર.

December (ડિસેમ્બર) ડિસેમ્બર.

Thirty (થર્ટી) ત્રીસ.

Twenty eight (ટૂવેન્ટિ એઇટ) અઠવીસ.

Alone (એલોન) એકલા.

Thirty one (થર્ટીન) એકત્રીસ.

Leap-year (લીપયર) વરસના આંકને ચારે ભાગતાં શેષ કાંઈ ન રહે તે વરસ-૩૬૬ દિવસનું વરસ.

19 Play Ground.

રમવાની જગ્યા.

Play-ground (પ્લે ગ્રાઉન્ડ) રમવાની જગ્યા.

Where are you going= તમે ક્યાં જાઓ છો ?

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ.

I am going=હું જાઉં છું.

Come (કમ) આવો, આલો.

Do come=આવોનીજ.

Will show=દેખાડીશ.

Very well=ઘણું સારું.

Nothing (નાથિંગ) કંઈ નથી.

To do just now=હમણું કરવાનુંજ.

Will go with you=તમારી સાથે આવીશ.

Thank (થેન્ક) ઉપકાર માનું છું.

Let us be off at once= ચાલો આપણે એકદમ જઈએ.

What (ઉવૉટ) કેવી.

Large (લાર્જ) મોટી.

Place (પ્લેઇસ) જગ્યા.

What a fine large place it is=તે કેવી સુંદર મોટી જગ્યા છે.

How many=કેટલા.

How many boys there are=કેટલા છોકરાં છે.

Can tell=કહી શકો છો.

Who they are=તેઓ કોણ છે.

What (ઉવૉટ) શું;

Are playing (પ્લેઇંગ) રમે છે.

Know (નો) જાણખું છું.

Most (મોસ્ટ) ઘણા ખરા.

Most of them=તેઓમાંના ઘણાકને.

Tops (ટૉપ્સ) ભમરડો.

Class (ક્લાસ) વર્ગ.

Komoo (કોમુ) ઓકરાનું નામ છે.

Is spinning (સ્પિન્નિંગ) ફેરવે છે.

Is standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભો છે.

Close by=છેક પાસે.

Who are those boys playing=પેલા ઓકરા રમે છે તે કોણ છે.

Ball (બોલ) દડો.

Romoo (રામુ) ઓકરાનું નામ છે.

Rangoo (રન્ગુ) ઓકરાનું નામ છે.

Belongs (બીલોન્ગ્સ) નો છે.

Ball belongs to Ramoo=દડો રામુનો છે.

Week (વેક) અઠવાડિયું.

Is throwing (થ્રોઈંગ) ફેંકે છે.

Is catching (કેચિંગ) પકડે છે.

In front (ફ્રન્ટ) અગાડી.

Are jumping (જમ્પિંગ) કુદે છે.

Name (નેઇમ) નામ.

Nana (નાના) ઓકરાનું નામ છે.

Who the others are=બીજા કોણ છે.

Can run very fast=બહુ જલદીથી દોડી શકે છે.

Long jump (લોન્ગ જમ્પ) રમતનું નામ છે.

Sometimes (સમટાઇમ્સ) કેટલાક વાર.

High jump (હાઈ જમ્પ) રમતનું નામ છે.

Put (પુટ) મુકે છે.

Stick (સ્ટિક) લાકડી.

String (સ્ટ્રિન્ગ) દોરી.

Between (બીટવીન) વચ્ચે.

Posts (પોસ્ટ્સ) થાંભલા.

Tries=યત્ન કરે છે.

To jump over it=તે ઉપર થઈ કુદકો મારવાની.

How far=કેટલે દુર.

How high=કેટલે ઉંચે.

That is very good=તે બહુ સારું.

Must go back home=ઘેર પાછા ફરવું.

May stay (સ્ટે) થોભો.

Where you are=તમે ક્યાં છે. [કરતો ના.

But don't be late=મોડું

Dark (ડાર્ક) અંધારું.

Back (બેક) પાછા.

Before (બીફોર) અગાઉ.

It gets dark=અંધારું થાય છે.

20 Try again.

ફરીથી યત્ન કરો.

Try (ટ્રાઇ) મન કરો.

Again (અગેન) ફરીને.

There was હતો.

Once (ઉન્સ) એક વખત.

Named (નેમ્ડ) કરીને

Rama (રામ) છોકરાનું નામ છે.

He was eight years old=

તે આઠ વર્ષનો હતો.

Went (ઉવેન્ટ) ગયો.

Went to school=નિશાળે

જતો હતો.

Every day (એવરિડે) દરરોજ.

Cleaver (ક્લેવર) હુશીયાર.

Very often=બહુ બીરવાર.

Was last=છેલ્લો નંબર રાખતો.

Class (ક્લાસ) વર્ગ.

Could read (રીડ) વાંચી શકતો.

Well (ઉવેલ) સારી રીતે.

Sums (સમ્સ) દાખલા.

Could not do sums=

દાખલા ગણી શકતો નહો.

Slate (સ્લેટ) પથ્થર પાટી.

To add up (ઍડ) ઉમેરવું.

Five (ફાઇવ) પાંચ.

Lines (લાઇન્સ) હાર.

Figures (ફિગર્સ) અંકડા.

Soon (સુન) તરતજ.

All the other boys=સમગ્ર

બીજા છોકરાઓ. [ક્રીધો.

Did the sums=દાખલા ગણ્યા.

Brought (બ્રાઇટ) લાવ્યા.

Master (માસ્ટર) શિક્ષક.

Showed (શોડ) બતાવ્યો.

Answers (અન્સર્સ) જવાબ.

Right (રાઇટ) ખરા.

They were all right=

તેઓ સમગ્ર ખરા હતા.

Quite (ક્વાઇટ) તદન.

Wrong (રોંગ) ખોટો.

Go back=પાછો જ.

Rub out (રબ આઉટ) ભૂરી નાંખ.

Sat down (સેટ ડાઉન) બેઠો.

Have done=કરીધો છે.

Show me your slate=

તમારી સ્લેટ મને બતાવો.

Looked=તપાસી.

Work (વર્ક) ગણો.

One more=એકવાર ફરીથી.

What is the use=તે શું

કામનું છે ?

Can not do it=તે ગણી

શકતો નથી.

Hard (હાર્ડ) અધરો [અધરો.
Too hard=એમએ તે કરતાં
Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ
દીધો.

Went back to his seat=
પોતાની જગાએ પાછો ગયો.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

Carefully (કેઅરફુલી) સંભાળથી

Well done=શાબાશ.

Keep on=જારી રાખો.

Trying (ટ્રાઇંગ) કોશિષ કરવાનું.

Till you do it=જ્યાં સુધી
તમે તે કરો ત્યાં સુધી.

Never say=કદી એમ કહેતા નહીં.

Can not do it=હું તે કરી
શકતો નથી.

I will do it=હું તે કરીશ.

Work (વર્ક) કામ કરો.

With a will=મરજીથી, ખુશીથી.

Work hard=સખત મહેનત કરો.

End (એન્ડ) છેડો; અંત.

Again and again ફરીથી.

Till (ટિલ) જ્યાં સુધી.

All is plain=સગળું સરસ.

Never (નેવર) કદી નહીં.

Give in=છોડી દેવું.

Once more=એકવાર ફરીથી.

Begin=શરૂ કરો.

Try (ટ્રાય) કોશિષ; યત્ન.

Might (માઇટ) બળ.

With all your might=
તમારા સબળા બળથી.

By and by=હળવે હળવે.

You will get it right
તમે સાચે રસ્તે પહોંચશો.

21 The house that Rama built.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે.

This is=આ રહ્યું.

House= (હાઉસ) ઘર.

That (ધેટ) જે; તે.

Rama (રામ) ઓકરાનું નામ.

Built (બિલ્ટ) બાંધ્યું.

This is the house that

Rama built=રામે જે ઘર
બાંધ્યું તે આ રહ્યું.

Lived (લિવ્ડ) રહેતો હતો.

This is the boy who
lived in the house
that Rama built=રામે જે
ઘર બાંધ્યું તેમાં જે ઓકરો

રહેતો હતો તે આ રહ્યો.

Bit (બિટ) કરડી.

This is...built=રામે જે ઘર
આંધ્યું તેમાં જે છોકરો રહેતો
હતો તેને જે બિલાડી કરડી તે
આ રહી.

Caught (કૉટ) પકડી.

This is the dog... built=
રામે જે ઘર આંધ્યું તેમાં જે
છોકરો રહેતો હતો તેને જે
બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ
પકડી તે કુતરો આ રહ્યો.

Crow (ક્રો) કાગડો.

Pecked (પેકડ) ચાંચ મારી.

This the crow...built=
રામે જે ઘર આંધ્યું તેમાં જે
છોકરો રહેતો હતો તેને જે
બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ
પકડી તેને જે કાગડાએ ચાંચ
મારી તે કાગડો આ રહ્યો.

Kite (કાઇટ) સમડી.

Chased (ચેઇઝડ) પુંડે પડી.

This the kite...built=જે
ઘર રામે આંધ્યું તેમાં જે છોકરો
રહેતો હતો તેને જે બિલાડી
કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી
તેને જે કાગડાએ ચાંચ મારી

તેની પુંડે જે સમડી પડી તે
આ રહી.

22 Tell the truth.

સાચું બોલો.

Tell (ટેલ) બોલો.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

There were=હતાં.

Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.

Named (નેઇમ્ડ) કરીને.

Venkata (વેન્કટ) છોકરાનું નામ.

Kamala (કમળા) છોકરીનું નામ.

Were playing (પ્લેઇંગ)
રમતા હતા.

Front (ફ્રન્ટ) આગળ.

Room (રૂમ) ઓરડો.

Looking glass (લૂકિંગગ્લાસ)
આરસી.

Did not see=જોઈ નહિ.

As thy were playing=
જેઓ તેઓ રમતા હતા તેવા.

Pushed (પુશ્ડ) આગકો માર્યો.

Against (એગેનસ્ટ) સામે.

Glass (ગ્લાસ) કાચ.

Fell (ફેલ) પડ્યો.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Broke (બ્રોક) ભાંગી ગયો.
 Both children=બન્ને છોકરાં.
 Began to cry=રડવા લાગ્યા.
 Did push=આપકો માર્યો.
 Is broken (બ્રોકન) ભાંગી
 ગયો છે. [રાદો નહોતો.
 Did not mean (મીન) ઇ-
 Fault (ફોલ્ટ) ભુલ, કસુર, દોષ.
 Why do you say=શા વાસ્તે
 તમે કહો છો.
 Finds out=માલમ પડશે.
 Will get angry=ચુસ્સે થશે.
 Can hide (હાઈડ) સંતાડીએ.
 Some where-કોઈ ઠેકાણે.
 Some time (સમટાઈમ) કોઈ
 વખતે.
 Other (અધર) બીજો.
 Will be found out=જણાઈ
 આવશે.
 We had better tell
 father=આપણે પિતાજીને કહીએ
 તે વધારે સારું.
 Sorry (સૌરી) દિલગીર.
 We are sorry=હમે દિલગીર
 છીએ.
 Perhaps (પરહૃપ્સ) કદાચિત.
 Will not be=થશે નહીં.

Angry (અન્ગ્રી) ચુસ્સે.
 I am afraid=મને બીક છે.
 Had we not better tell
 mother=થું આપણે માને
 કહીએ તે વધારે સારું નહીં.
 Were speaking=વાત કરતાં
 હતાં.
 Was tired (ટાયર્ડ) થાકી ગઈ.
 Chair (ચેઅર) ખુરશી. [હતી.
 Stood (સ્ટુડ) ઉભાં.
 Went up to her=તેની
 આગળ ગયા.
 Quite (ક્વાયેટ) ચુપકાથી.
 Looking (લૂકિંગ) જોતાં.
 Down wards (ડાઉનવર્ડઝ)
 નીચે. [ter=કંઈ થયું હતું.
 Something was the mat-
 Are standing=ઉભા છે.
 Still (સ્ટિલ) શાંત.
 Have you done ?=થું તમે
 કર્યું છે.
 Anything (અનિથિંગ) કંઈ ચીજ.
 Wrong (રૉન્ગ) ખોટું. [રડવું.
 To sob (સૉબ) દુઃસકાં ખાઈને
 Burst into tears=રડવા મંડી
 પડ્યો; દડદડ આંસુ પાડવા લાગ્યો.
 Any one=કોઈએ.

Has hurt=હર્મ કીધી છે.

What is the matter=શું છે.

Don't cry=રડશો નહીં.

Will be angry with us=

અમારા ઉપર ગુસ્સે થશે.

Is that it ?=શું એટલું જ કે ?

I am very glad=હું ખુબી

ખુશ છું.

• You have told me the

truth=તમે મને સાચે સાચું

કહી દીધું છે. [નહીં.

Do not be afraid=બહીશો

Because (બીકૉઝ) કારણ કે.

23 The Boat.

(બોટ) હોડી.

Boat (બોટ) હોડી; મહવો.

Deep (ડીપ) ડંડી.

River (રિવર) નદી.

Full of=ભરેલી.

Cross (ક્રોસ) ઓળંગવું.

Can not cross=ઓળંગી

શકીશું નહીં.

On foot (ફુટ) પગે ચાલીને.

Close by (ક્લોઝ બાય) છેક પાસે.

Bridge (બ્રિડ્જ) પુલ.

Quite (ક્વાઈટ) તદન.

Across (અક્રોસ) આરપાર;

એક નાકેથી બીજે નાકે.

May walk (ઉવૉક) ચાલો.

Over the river=નદી ઉપર

થઈને.

As if=જાણે.

Road (રોડ) રસ્તો. [ચાલતો.

Walking along (અલૉન્ગ)

Underneath (અડરનીથ)

નીચે; તળે.

Sides (સાઈડઝ) બાજુઓ.

Banks (બૅન્કઝ) બાજુઓ.

Between (બીટવન) વચ્ચે.

Where (ઉવેહર) ક્યાંથી.

Run (રન) વહે છે.

Over the land=જમીન ઉપર

થઈને.

Go into=મળે છે.

At last (અટલાસ્ટ) આખરે.

Falls (ફૉલ્સ) પડે છે.

Clouds (ક્લાઉડઝ) વાદળા.

Tied (ટાઇડ) બાંધેલી.

Nearer (નીઅરર) પાસેના.

Like (લાઇક) જેવું.

Little (લિટલ) નાનાં.

Wood (વુડ) લાકડું.

Made of wood=લાકડાનું
બનાવેલું.

Floats (ફ્લોટ્સ) તરે છે.

Rooms (રૂમ્સ) ઓરડા.

Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુ.

Are open=ઉઘાડી છે.

Are shut=બંધ છે.

Door (ડોર) દરવાજો.

Top (ટોપ) ઉપરના ભાગ; મથાળો.

What are they for=તેઓ
શાને માટે છે.

Gentlemen (જેન્ટલમેન)
ગૃહસ્થ માણસો.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Has set=અસ્ત પામે છે.

Cool (કૂલ) ઠંડક.

Ladder (લેડર) નીસરણી.

Steps (સ્ટેપ્સ) પગથિયાં.

Top (ટોપ) ઉપરના.

What (ઉઘાટ) શાથી.

Makes good=ચાલે છે.

Through (થ્રુ) માં થઇને.

Push (પૂશ) હડસેલે છે.

Poles (પોલ્સ) વાંસ.

Boatman (બોટમેન) હોડીવાળો.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભેલો.

That (થેટ) પેલી.

Dark (ડાર્ક) કાળી.

Thing (થિંગ) ચીજ. [તજો.

Underneath (અન્ડરનીથ)

Looks (લુક્સ) દેખાય છે.

Like (લાઇક) માફક.

Another (અનધર) બીજી.

Upside (અપસાઇડ) ઉઘી વળેલી.

Far away (ફાર અવે) ઘણું દુર.

24 Time past and present.

Time (ટાઇમ) વખત.

Past (પાસ્ટ) ભૂતકાળ.

Present (પ્રેઝન્ટ) વર્તમાનકાળ.

To-day (ટુ ડે) આજે.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.

I say=હું કહું છું.

I do=હું કરું છું.

I am=હું છું.

I give=હું આપું છું.

I tell=હું કહું છું.

I have=મારી પાસે છે.

I go=હું જઈ છું.

I hear=હું સાંભળું છું.
 I get=હું મેળવું છું.
 I come=હું આવું છું.
 I wake (ઉવેઠક) હું જાગું છું.
 I sit=હું બેસું છું.
 I bring (ઝિન્ગ) હું લાવું છું.
 I buy (ખાધ) હું ખરીદું છું.
 I drink (ફિન્ક) હું પીઉં છું.
 I eat (ઇટ) હું ખાઉં છું.
 I see=હું જોઉં છું.
 I sleep=હું ઉઘું છું.
 I said=મેં કહ્યું.
 I did=મેં કર્યું.
 I was=હું હતો.
 I gave=મેં આપ્યું.
 I told=મેં કહ્યું.
 I had=મારી પાસે હતું.
 I went=હું ગયો.
 I heard=મેં સાંભળ્યું.
 I got=મેં મેળવ્યું.
 I come=હું આવ્યો.
 I woke=હું જાગ્યો.
 I sat=હું બેઠો.
 I brought (બ્રૉટ) હું લાવ્યો.
 I drank=મેં પીધું.
 I ate (એટ) મેં ખાધું.

I saw=મેં જોયું.
 I slept (સ્લેપ્ટ) હું ઉઘ્યો.

25 The Stars. (સ્ટાર્સ) તારાઓ.

Stars (સ્ટાર્સ) તારાઓ.
 Bright (બ્રાઇટ) ચક્રચક્રિત.
 Shine (શાઇન) પ્રકાશે છે.
 At night (નાઇટ) રાત્રે.
 Sun (સન) સૂર્ય.
 Has set (સેટ) અસ્ત પામે છે.
 There are=છે.
 Count (કાઉન્ટ) ગણવું.
 Can not count=ગણી શકીએ નહિ.
 Seem (સીમ) દેખાય છે.
 To open (ઓપન) ઉઘડવું.
 To shut (શટ) બંધ થવું.
 Twinkle (ટિવન્કલ) ચમકે છે.
 ઝલકે છે.
 Diamonds (ડાયમંડ્ઝ) હીરાઓ.
 Sky (સ્કાઇ) આકાશ.
 In the day time=દિવસે.
 Because (બીકૉઝ) કારણ કે.
 Bright (બ્રાઇટ) પ્રકાશ.
 Light (લાઇટ) અજવાળું; તેજ.

Little (લિટલ) ન્હાના.

Wonder (ઉવન્ડર) અજબ થાઉં છું.

Above (અબવ) ઉપર.

World (ઉવર્લ્ડ) જગત, દુનિયા.

High (હાઇ) ઉચે.

Blazing (બ્લેઝિંગ) ચળકતો.

Has set=અસ્ત પામે છે.

Grass (ગ્રાસ) ઘાસ.

Dew (ડ્યુ) દવ.

Wet (ઉવેટ) ભીનું.

Show (શો) દેખાડો છો.

26 Dinner.

ખાણું.

Eating (ઇટિંગ) ખાતા.

Dinner (ડિનર) ખાણું.

Meal (મીલ) ખાણું; ભોજન.

The first meal=પહેલું ખાણું.

In the day=દિવસનું.

Break-fast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

Call (કૉલ) કરીએ છીએ.

It is now one o'clock=
હમણાં એક વાગ્યો છે.

These (ધીઝ) આ **This** નું અહુવચન.

Have worked (ઉવર્કડ) કામ
કીધું છે.

Hard (હાર્ડ) સખત.

All the morning=સવારથી.

Coffee (કૉફી) કાફી, પ્યુંદ.

To drink (ડ્રિન્ક) પીવાને.

Rice cakes=ચોખાની પુરી.

Before (બીફોર) અગાઉ.

Left (લેફ્ટ) છોડ્યું.

They left home=તેઓએ
ઘર છોડ્યું.

It was then eight o'clock
=તે વખતે આઠ વાગ્યા હતા.

For five hours=પાંચ કલાક સુધી.

Have had no food=કંઈપણ
ખોરાક લીધો નહોતો.

Hungry (હંગ્રી) ભુખ્યા.

Thirsty (થર્સ્ટી) તરસ્યા.

Are having (હાવિંગ) લે છે.

So (સો) તેથી.

Pretty (પ્રેટ્ટી) સુંદર.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Behind (બીહાઈન્ડ) પાછળ.

Flower pots (ફ્લાવર પોટસ).
ફુલના કુંડા.

Where (ઉવ્હેર) જ્યાં.

Where no one can see
them=જ્યાં તેમને કોઈ જોઈ
શકતું નથી. [છે.

Each man has=દરેક માણસને

Plate (પ્લેટ) રકાળી.

Boiled (બોઇલ) ઉકાળેલા;
રાંધેલા.

Close=છેક પાસે.

Flat (ફ્લેટ) છાછરી.

Dish (ડિશ) રકાળી.

Full of (ફુલ) (આંક) ભરેલી.

Curry (કરી) કઢી.

Chutney (ચટનિ) ચટણી.

Chilies (ચિલિઝ) મરચાં.

Pepper (પેપર) મરી.

Middle man (મિડલમેન)
વચક્ષો માણસ.

Is taking up=લે છે.

Handful (હૅન્ડફુલ) મુઠ્ઠીભર.

A handful of rice=મુઠ્ઠીભર
ચોખા.

Is pouring (પોરિંગ) રેડે છે.

Out of=માંથી.

Pot (પોટ) ઘડો.

Over his hand=પોતાના
હાથ ઉપર.

Grow (ગ્રો) ઉગે છે.

They are very hot=તેઓ
ઘણા ગરમ પડે છે.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ.

Supper (સપર) રાતનું વાળું.

At eight o'clock to night
=આજ રાત્રે આઠ વાગે.

Will have=લેશે.

Will lie down=નીચે સુશે.

Will go to sleep=ઉઘી જશે.

Those who work hard
in the day sleep well
at night=જેઓ દહાડે સખત
કામ કરે છે તેઓ રાતે સારી
પેડે ઉઘે છે.

Well (ઉવેલ) સારી પેડે.

The idle (આઈડલ) આળસુ
લોકો.

Must work hard=સખત
કામ કરવું જોઈએ.

27 The Naughty boy.

(નાંટિ બાઈ) ખરાબ છોકરો.

Naughty (નાંટિ) ખરાબ.

Was going (ગોઈંગ) જતી હતી.

Well (ઉવેલ) કુવો.

To get (ગેટ) લાવવાને.

Went (ઉવેન્ટ) ગયા.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.

Did (ડિડ) કીધું.

What do you think=તમે

શું ધારો છો. [ચાલતો હતો.

Was walking (ઉવૉકિંગ)

Pushed (પુશ્ડ) આચકો માર્યો.

So that=જેથી કરીને.

Pot (પૉટ) વાસણ.

Broke to pieces=કકડે

કકડા થઈ ગયા.

Laughing (લાફિંગ) હસતો.

Began (બીગન) લાગી.

Began to cry=રડવા લાગી.

Because (બીકૉઝ) કારણ કે.

She was afraid તેની બ્હીતી હતી.

Would be (વુડ બી) થશે.

Angry (એન્ગ્રી) ગુસ્સે.

Because...her=કારણ કે તે બીધી કે તેની મા તેની ઉપર ગુસ્સે થશે.

Ought (ઑટ) જોઈએ.

Kind (કાઈન્ડ) માયાળું.

To tease (ટીઝ) પબવવું; ખીબવવું.

Should try (ટ્રાઇ) કોશીશ કરવી જોઈએ.

To please (પ્લીઝ) રાજ કરવા; ખુશી કરવું.

Always (ઑલવેઝ) હંમેશાં.

Ready (રેડી) તૈયાર.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.

Polite (પોલીટ) સભ્યતાવાળા.

Every=દરેક જણ, માણસ.

Should not say=કહેવું જોઈએ નહીં.

If you please=જો તમારી મરજી હોય તો.

Please (પ્લીઝ) મહેબ્બારની કરી.

Give (ગિવ) આપો.

Do not want=જોઈતી નહીં હોય.

Should say=કહેવું જોઈએ.

Sir (સર) સાહેબ.

Gentleman (જેન્ટલમેન) સદગૃહસ્થ.

Always (ઑલવેઝ) હંમેશાં.

Ma'am or Madam (મૅમ ઓર મૅડમ) બાપ સાહેબ.

Lady (લેડી) બાપ.

Good-morning (ગુડમૉર્નિંગ) સવારની સલામ; સાહેબજી.

Go to bed=સુવા જાઓ.

At night (ઑટ નાઈટ) રાતની સલામ.

Part (પાર્ટ) છુટો પાડો.

Friend (ફ્રેન્ડ) દોસ્તદાર.

Good-bye (ગુડ બાય) સાહે-
બજ; છુટા પડતી વખતની
સલામ.

Meet (મીટ) મળવું.

Good evening (ગુડ ઈવનિંગ)
સાંજની સલામ.

Leave (લિવ) છોડો.

Be Polite.

સહ્ય થાઓ.

Good little boys=ભલા નાના
છોકરાઓ.

Should never say=કદી એમ
કહેવું નેહએ નહીં.

At all (અટ ઓલ) બીલકુલ.

Way (વે) રીત.

What is not at all the
way=તે બીલકુલ રીત નથી.

If you please=જો તમારી
મરજી હોય તો.

Every one=દરેક જણ.

Yes (યેસ) હા.

**28 A walk in the
fields.**

Ramoo (રામુ) છોકરાનું નામ છે.

Ramoo was a boy=રામુ
કરીને એક છોકરો હતો.

Had lived=ઝાલી હતી; ગુજરી હતી.

Village (વિલેજ) ગામ.

All his life=પોતાની આખી
જીંદગી.

Knew nothing==તે કંઈ ખબર
નહોતી.

Town (ટાઉન) શહેર.

Name (નેમ) નામ.

Bird (બર્ડ) પક્ષી.

Beast (બીસ્ટ) પશુ.

Tree (ટ્રી) ઝાડ.

Country (કન્ટ્રી) દેશ; ગામ.

His own country=પોતાના
સ્વદેશ.

He was twelve years
old=તે બાર વર્ષનો હતો.

Clever (ક્લેવર) હુંશિઆર.

Cousin (કાઝિન) ભત્રીજો.

Named (નેમ્ડ) કરીને.

Rangoo (રંચુ) છોકરાનું નામ છે.

Who was nine years old=
જે નવ વર્ષનો હતો.

Always (ઓલવેઝ) હંમેશાં.

Had lived=રહ્યો હતો.

He knew nothing about
the country=તેને દેશ વિષે
કંઈજ ખબર નથી.

Very little=કાંઈ થોડું.

Fell (ફેલ) પડ્યો.

Ill (ઇલ) માંદો.

Got thin and weak=કેવાઇ
ગઈ અને શક્તિહીન થયો.
(નબળો પડ્યો.)

Sent (સેન્ટ) મોકલ્યો.

To stay (સ્ટે) રહેવાને.

Air (એઅર) હવા.

Will make well=સારો થશે.

It will make Rangoo
well=તેથી રંગુ સારો થશે.

At first (અટ ફર્સ્ટ) પહેલાં.

Stayed (સ્ટેઇડ) થોભતો.

Soon (સુન) થોડીવારમાં.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબુત.

Grew strong and well=
મજબુત અને સારો થયો.

Went out for a walk=
ફરવા ગયા.

Fine (ફાઇન) સુંદર, રળીયામણો.

It is just six o'clock=
હમણા છ વાગ્યા છે.

Come out for a walk with
me=મારી સાથે ફરવા આવો.

It will do you good=
તેથી તને ફાયદો થશે.

Put on=પહેરો.

Shoes (શુઝ) જોડા.

Thank (થેન્ક) આભાર માનું છું.

Here I am=હું આ રહ્યો.

Quite ready=સાવ તૈયાર.

Where shall we go=આ-
પણે ક્યાં જઈશું.

Will take=લઇ જઈશ.

Along (અલોન્ગ) ઉપર ચડને.

Road (રોડ) રસ્તા.

Will walk=ફરીશું.

Across (અક્્રોસ) એક બાજુથી.
બીજી બાજુ સુધી; પેલે પાર.

Across the field=ખેતરને
પેલેપાર.

Tank (ટૅન્ક) તળાવ સુધી.

To the tank=તળાવ સુધી.

Then will come back=
ત્યાર પછી આપણે પાછા ફરીશું.

Back (બૅક) પાછા.

Hour (અવર) કલાક.

This will take us an
hour=એ આપણને એક કલાક
લેશે.

It will then be getting
hot=ત્યાર પછી તો તાપ પડતો
હોશે.

Cool (કુલ) ઠંડી.

Now it is quite cool=
હમણા છેક ઠંડી છે.

Has not risen=ફગ્યો નથી.

What a fine large tree
that is=પેલું સુંદર ઝાડ કેવું છે.

Mango tree (મેંગો ટ્રી)
આંખાનું ઝાડ.

Mangoes (મેંગોઝ) કેરીઓ.

That is not the time=
આ કેરીનો વખત નથી.

We shall not get=આપણે
મળશે નહીં.

Till June=જુન સુધી.

July (જુલાઈ) મહીનાનું નામ છે.

Ugly (અગ્નિ) કદરૂપું; બેડોળ.

Black (બ્લેક) કાળું.

Flying (ફલાઈંગ) ઉડતું.

Past (પાસ્ટ) પાસે થઇને.

That is not a bird=તે
પક્ષી નથી.

Bat (બેટ) આમાચેણ.

It looks=દેખાય છે.

Mouse (માઉસ) ઉંદર.

Wings (ઉવિંગ્સ) પાંખો.

Sleeps (સ્લીપ્સ) ઉઢે છે.

Owl (આઉલ) યુવડ.

Flies (ફલાઈઝ) ઉડે છે.

About=આમતેમ.

At night=રાત્રે.

Is flying (ફલાઈંગ) ઉડે છે.

Hole (હોલ) દર.

To its hole પોતાના દરે.

Old wall=જુની દીવાલ. [ચીજ.

Something (સમથિંગ) કંઈ

Monkey (મન્કી) વાંદરો.

Must be=હોવા જોઈએ.

It was not=તે નહોતો.

He is holding=તેને પકડેલી છે.

Branch (બ્રૅન્ચ) કાળી.

Left hand=ડાબો હાથ.

Is holding=ધરે છે.

Over his back (ઓવર) પો-
તાની પીઠ ઉપર.

Ha-nooman (હનુમાન)
હનુમાન જાતનો.

Sounds (સાઉન્ડ્ઝ) અવાજ.

Wheels (વ્હીલ્ઝ) પૈંડા.

Carriage (કેરેજ) ગાડી.

Here is=આ રહી.

Coming=આવતી.

Let us go on=ચાલો આપણે
નીકળી જઇએ.

On one side=એક બાજુએ

Rajah=(રાજા) રાજા.

Drive (ડ્રાઇવ) ઢરવા જવું તે.

Let us cross=ચાલો આપણે
ઓળંગીએ.

Beautiful (બ્યુટીફુલ) સુંદર.

Before (બીફોર) અગાઉ.

Pea-cock (પી કૉક) મોર.

Green (ગ્રીન) લીલું.

Gold (ગોલ્ડ) સોનેરી.

Close to=પાસે.

Grain (ગ્રેઇન) દાણા; અનાજ.

Tame (ટેઇમ) હળીગયેલું.

Hul-lo (હલ્લુ) અલ્યા! હ?

What's the matter=શું છે.

Are pulling (પુલિંગ) ખેંચે છે.

Quick (ક્વિક) જલદી. [નથી.

Don't you see=શું તું જોતો.

Snake (સ્નેક) સાપ.

Back (બેક) પાછા ફર્યા.

Hissed (હિસ્ડ) ડુંકાડા મારતો
હતો.

Nearly=ધણું કરીને.

Put (પુટ) મુક્યો.

Angry (એન્ગ્રી) ગુસ્સે.

Is holding (હોલ્ડિંગ) ધરે છે.

Cobra (કોબ્રા) અજગર, નાગ.

Bit (બિટ) કરડે. [નય.

Thou could die=તું મરી

Could save (સેઇવ) બચાવે.

Snake king (સ્નેક કિંગ)
સાપનો રાજા.

Keep far away=દુર રહે.

Hole (હોલ) દર.

Every one=દરેક જણ.

Is afraid of it=તેનાથી ખડીએછે.

Pulled (પુલ્ડ) ખેંચ્યો.

Safe (સેફ) સહીસલામત.

Next (નેક્સ્ટ) પાસેના.

Good bye (ગુડબાય) સાહેબજી.

Do not know=શું તમે જાણો છો.

Runs away=દોડી જાય છે.

That is way=તે કારણથી.

Still (સ્ટિલ) ગુપચુપ.

Hare (હેર) સસલું.

Ears (ઇઅર્સ) કાન.

The dogs try to catch
it=કુતરા તેને પકડવાની કોશીશ
કરે છે.

But they never catch=પણ
તેઓ કદી પકડી શકતા નથી.

Too fast = જોઇએ તે કરતાં
જલદી.

Walking along the field
= ખેતરમાં થઇ ચાલી આવતો.

Narsoo (નરસુ) નામ છે.

Farmer (ફાર્મર) ખેડૂત.

To plough = ખેડવું.

Is taking = લઇ જાય છે.

Oxen (ઑક્સન) બળદો.

Early (આર્લી) વહેલું.

Let us go back now =
ચાલો હમણાં આપણે પાછા જઇએ.

Another way = બીજે રસ્તે.

We have had quiet a
long walk = આપણે છેક લાંબી
મુસાફરી કરી છે.

Beast (બીસ્ટ) જનાવર; પશુ.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભેલું.

Shall we run away = થું
આપણે દોડી જઇશું.

Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) જોરાવર.

Quite (ક્વાઇટ) છેક.

Tame (ટેમ) હળી ગયેલું.

Hurt (હર્ટ) ઇજા કરવી.

Will not hurt = ઇજા કરશે નહીં.

Hanging down (હૅંગિન્ગ).
નીચે લટકતી.

In front of = સામે.

Nose (નોઝ) નાક.

Trunk (ટ્રન્ક) મુંઢ.

As well = વળી.

Can pick up (પિક) ઉપાડી
શકે છે.

Feeds (ફિડ્સ) ખાય છે.

Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.

Plantains (પ્લેન્ટેન્સ) કેળાં.

Now let us go home =
હવે ચાલો આપણે ઘેર જઇએ.

29 The Sun and the Moon.

Sun (સન) સૂર્ય.

Moon (મૂન) ચંદ્રમા.

Have = ને હોય છે.

Shape (શેપ) ધાટ.

Ball (બૉલ) દડા.

Ball of fire = અગ્નિના ગોળા.

If there were no sun =
જો સુરજ ન હોય તો.

Things (થિંગ્ઝ) વસ્તુઓ.

Would be = થઇ જત.

Dark (ડાર્ક) અંધારી.

Cold (કેલ્ડ) ઠંડી.

Plants (પ્લેન્ટ્ઝ) છોડવા.

Could grow (ગ્રો) ઉગી શકત.

Would die=નાશ પામત.

Are far off from us=આપ-

જુાથી ધણે દુર છે.

Wide (ક્રાઇડ) વિસ્તારવાળા.

Plain (પ્લેઇન) મેદાન.

Shines (શાઇન્ઝ) પ્રકાશે છે.

By night=રાત્રે.

Light (લાઇટ) અજવાળું.

Bright (બ્રાઇટ) અજવાળું.

ચક્રચકિત.

Is not so bright as the

sun=અને તે સૂર્ય જેટલો પ્રકા-

શીત છે તેટલો તે નથી.

Of its own=પોતાનું.

The moon has no light

of its own = ચંદ્રને પોતાનું

અજવાળું નથી.

30 Boys.

Good (ગુડ) સારો.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

Wise (ક્રાઇઝ) ડાહ્યો.

Lessons (લેસન્સ) પાઠો.

Well (વેલ) સારી રીતે.

Brave (બ્રેવ) બહાદુર.

Lie (લાઇ) જુઠું.

To tell a lie=જુઠું બોલવું.

Will not tell a lie=જુઠું

બોલશે નહિ.

The strong (સ્ટ્રોન્ગ) જબરો

છોકરો.

To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.

The weak (વેક) નબળાને.

Will try (ટ્રાય) યત્ન કરશે.

Loving (લવિંગ) પ્રેમાળ.

Obeys (ઓબેઝ)-નું કહ્યું માને છે.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Helps (હેલ્પ્ઝ) મદદ કરે છે.

The boy who=જે છોકરો.

Wishes (વિશિઝ) માંગે છે;

-ને ઇચ્છે છે.

To be a good man=સારો

માણસ.

Will begin (બીગિન) શરૂ કરશે.

That he can=પોતે કરી શકે તે.

Colours.

Colours (કલર્સ) રંગ.

Grass (ગ્રાસ) ધાસ.

Green (ગ્રીન) લીલું.
 Blue (બ્લુ) આસમાની રંગનું.
 Dew (ડ્યુ) ઝાકળ.
 Gold (ગોલ્ડ) સોનું.
 Yellow (યેલો) પીળું.
 Silver (સિલ્વર) રૂપું.
 White (વિટ્હાઇટ) સફેદ; ધોળું.
 Iron (આયર્ન) લોહું.
 Heavy (હેવિ) ભારે.
 Feathers (ફેધર્સ) પીછાં.
 Light (લાઇટ) હલકાં.
 Rubies (રૂબીઝ) માણેક.
 Red (રેડ) રાતું.
 Diamonds (ડાઇમન્ડઝ) હીરા.
 Copper (કૉપર) તાંબુ.
 Brown (બ્રાઉન) ભૂરા રંગનું.
 Steel (સ્ટીલ) ગજવેલ.
 Grey (ગ્રે) ધોળા રંગનું; ભૂરું.
 At break of day=પહેલો
 ફાટતી.

31 Flowers and Leaves.

Bunch (બન્ચ) ઝુમખું.
 Flowers (ફ્લાવર્સ) ફૂલ.
 Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.
 Buds (બડઝ) કળીઓ.

Pretty (પ્રેટ્ટિ) સુંદર.
 Roses (રોઝીઝ) ગુલાબના ફુલો.
 Queen (ક્વીન) રાણી.
 Smell (સ્મેલ) વાસ આપે છે.
 Sweet (સ્વીટ) સરસ.
 Will get=થશે.
 Bigger (બિગર) વધારે મોટા.
 Open (ઓપન) ખીલવું.
 Will open=ખીલશે.
 Drops (ડ્રોપ્ઝ) ટીપા.

32 Little boy's

Good-night.

(લિટલ બોયઝ ગુડનાઇટ)નાના

છાકરાની રાતની સલામ.

No longer (નો લૉન્ગર)
વધારે વાર નહિ.

Light (લાઇટ) અજવાળું.

Stars (સ્ટાર્ઝ) તારાઓ.

Begin (બિગિન) શરૂ કરે છે.

To keep (પીપ) ડોકિયાં કરવું.

It is time to say (ઇટ ઇઝ
ટાઇમ ટુ સે) કહેવાનો વખત
થયો છે.

Good night (ગુડ નાઇટ)
રાતની સલામ.

Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.
 Are asleep (એસ્લીપ) ઉઘે છે.
 Darling (ડારલિંગ) બહાલા.
 Sleep (સ્લીપ) ઉઘે.
 Well (વેલ) સારી રીતે.
 Can sing=ગાઇ શકતે.
 Shine (શાઇન) પ્રકાશે છે.
 You cannot go to sleep
 =તમે ઉઘી શકતા નથી.

Awake (અવેઇક) જાગૃત,
 જાગતા.
 Dear (ડીયર) બહાલા.
 Kiss (કિસ) ચૂમી લેઓ.
 Son (સન) દીકરા.
 Far and near=દૂરના અને
 નજદીકના.

આપણી નિશાળ.

ગોવીંદ સોમવારે સવારે નિશાળે જતો હતો. ગોપાળ તેને મળવાને તરતજ અંદર આંવ્યો. ગોપાળ તેનો મિત્ર છે. તે પાસેના ધરમાં રહે છે.

ગોપાળ—સાહેબજી, ગોવીંદ. તમે નિશાળે જાઓ છો ?

ગોવીંદ—સાહેબજી, ગોપાળ. હા, જવાનો વખત થયો છે. હું હમણાંજ નીકળું છું.

ગોપાળ—મને તમારી સાથે તેડી જશો ? મારા બાપે મને તમારી નિશાળે જવાનું કહ્યું. હું તમારી સાથે આવું.

ગોવીંદ—અરે હા ? આલોની. હું તમને મારી સાથે લઈ જઈશ. જુઓ ? મારા વર્ગના ઝોરડાનું ચિત્ર આ રહ્યું. આ મારી નિશાળના કારકુને તે પાડ્યું હતું.

ગોપાળ—કેવું સાફ ચિત્ર છે ? હું તમને તેમાં જોઉં છું. ત્રણ છોકરા સાથે મેજ ઉપર તમે બેસા છો.

ગોવીંદ—તે મેજ નથી. તે ઢળતું મેજ છે. ત્યાં હું ને બીજા ત્રણ છોકરા એક પાટલી પર બેસા છીએ અને ઢળતું મેજ અમારી આગળ છે. અમારી સ્કેટ તેના પર પડેલી છે. અમારી પછવાડે બીજા રેસ્ક છે અને બીજા ચાર છોકરા તેના પર બેસા છે. તમે તેમને ચિત્રમાં જોઈ શકતાં નથી. તે ઘણું નાનું છે. પણ તમે એક છોકરાને જોઈ શકો છો.

ગોપાળ—પેલા ઉંચા ઉભેલા ગૃહસ્થ કોણ છે ? તેણે પાંધડી પહેરેલી છે.

ગોવીંદ—એ અમારા વર્ગના શિક્ષક છે.

ગોપાળ—એ શું કરે છે ?

ગોવીંદ—એ અમને શીખવે છે. તેનો ડાબો હાથ પૃથ્વીના ગોળાપર છે. તેની આંગળી હિંદુસ્તાન બતાવે છે. તે કહે છે કે છોકરાઓ આ હિંદુસ્તાન છે. આપણો દેશ છે. પૃથ્વીને જોવા આકાર છે તેવો બે ગોળાને છે. તે ગોળ છે. તે એક ઉંચી બેઠક ઉપર છે તેની પાસે અમારા મહેતાજીનું મેજ છે.

ગોપાળ—દીવાલ ઉપર પેલાં ચિત્ર કયા છે ?

ગોવોંદ—તે નકશા છે. એક ઈલાકાનો નકશો છે. ખીન્ને હિંદુસ્તાનનો નકશો છે. જ્યારે તમે નિશાળે આવશો ત્યારે હું તમને વર્ગમાંની બધી ચીજો બતાવીશ. ચાલો હવે આપણે જઇએ નહિતો આપણે મોડા થઇએ. આ નિશાળમાં ભરવાના દહાડાનો પહેલો દીવસ છે. આજે નિશાળ ઉઘડે છે. ધણા છોકરા આવશે. તમે તમારી જુની નિશાળ છોડી દીધી છે.

ગોપાળ—હા ત્યાં અંગ્રેજી શીખવાતું નથી મારે અંગ્રેજી ભણવું છે.

ગોવોંદ—પણ તમે અંગ્રેજીમાં વાત કરી શકો છો. તમને વાત કરતાં કોણે શીખવ્યું ? તમે અંગ્રેજી લખી તથા વાંચી પણ શકો છો ?

ગોપાળ—મારા બાપા અંગ્રેજી સારું જાણે છે. તેણે મને વાત કરતાં શીખવ્યું. તેણે કહ્યું, પહેલાં વાત કરતાં શીખ. પછી વાંચતાં શીખ અને પછી લખતાં શીખ. એ શીખવાનો ઉત્તમ રસ્તો છે ?

ગોવોંદ—તમે અંગ્રેજી ધણું સારું બોલો છો. તમને વાંચતાં લખતાં ધણું સહેલું લાગશે.

ગોપાળ—નિશાળમાં હું કઈ ચોપડી વાંચું ?

ગોવોંદ—તમે પહેલી પ્રાયમર વાંચશો.

ગોપાળ—જ્યારે હું મહેતાજી સાહેબને મારા વર્ગ શિક્ષક સાથે વાત કરું ત્યારે મારે તેમને શું કહીને બોલાવવા ?

ગોવોંદ—તમારે દરેક શિક્ષકને સાહેબ કહેવા.

ગોપાળ—શું તમારી નિશાળમાં છોકરા રમે છે ?

ગોવોંદ—અરે હા ! અમે ઘણી રમત રમીએ છીએ. અમે નિશાળમાં સખત મહેનત કરીએ છીએ, અને જ્યારે નિશાળમાંથી છુટી જીએ છે ત્યારે રમીએ છીએ. હમે એક વસ્તુ એકી વખતે કરીએ છીએ અને તે સારી કરીએ છીએ.

ગોપાળ—મારા બાદએ મને ગાંધ કાલે એક નવો દરો આવ્યો તે મારી પાસે ઘેર આગળ છે. હું તે વતી આજ સાંજના રમીશ.

(૨) એકી વખતે એકેક ચીજ.

ગોપાળ નિશાળે ગયો.

ગોર્દાદ તેને મહેતાજી પાસે લઇ ગયો.

તેણે તેને કહ્યું, તમે તમારા બાપાનો કાગળ લાવ્યા છો ?

ગોપાળે કહ્યું, ના સાહેબ, પણ હું ઘેર જઈને તે લઇ આવું.
તેથી તે ઘેર ગયો. તેના બાપે તેને મહેતાજી ઉપર કાગળ આપ્યો.

મહેતાજીએ તે વાંચ્યો ને તેને એક વર્ગમાં બેસાડ્યો. સાંજરે તે ઘેર ગયો. તેણે નિશાળમાં આખો દિવસ કામ કર્યું હતું. તેણે પોતાના બેડા કાઢી નાંખ્યા ને પોતાનો નવો દડો લઈને વાડીમાં દોડી ગયો. ત્યાં તે જ્યાં સુધી ચાકી ગયો ત્યાં સુધી રમ્યો.

કામ કરતા હો ત્યારે કામ કરો. રમતા હો ત્યારે રમો. હું કહું છું કે તે સુખી થવાનો રસ્તો છે.

જે સમજી તમે કરો તે તમારા બળથી કરો,

કટકે કટકે કરેલી ચીજે કદી બરાબર થતી નથી.

જેમ ધણું કહે છે તેમ કદી એકકી વખતે એક ચીજ ને જો તે સારી કરેલી હોય તો તે નિયમ ધણો સારો છે.

(૩) શહેનશાહ.

બાપા—મારા છોકરા અહિંઆ આવ. આ ચિત્ર તરફ જો.

છોકરો—બાપા ? આ સદગૃહસ્થ કોણ છે ?

બાપા—મારા છોકરા, આ શહેનશાહનું ચિત્ર છે.

છોકરો—બાપા, એનું નામ શું છે ?

બાપા—એનું નામ જ્યોર્જ છે. આપણે એને પાંચમા જ્યોર્જ કહીએ છીએ. એ ગ્રેટબ્રિટન ને આયર્લેન્ડના રાજા અને હિંદુસ્તાનના શહેનશાહ છે.

છોકરો—આપણે એને પાંચમા જ્યોન કેમ કહીએ છીએ ?

બાપા—એ નામના એ પાંચમા રાજ છે. ઘણું વખત પહેલાં ઇસ્લાંમાં જ્યોન નામના રાજ થઈ ગયા. આપણા રાજ પાંચમા જ્યોન છે.

છોકરો—બાપા, એ મોટા રાજ છે ?

બાપા—હા, મારા દીકરા, એ આખી દુનિયામાં સૌથી મોટા રાજ છે. અગાઉ કોઈપણ રાજ થઈ ગયો તેનાં કરતાં એ વધારે માણસ પર રાજ્ય કરે છે.

છોકરો—બાપા. એ ક્યાં રહે છે ?

બાપા—એ ઈસ્લાંમાં રહે છે. એ એનો સ્વદેશ છે.

છોકરો—એ કદી હિંદુસ્તાનમાં આવે છે ?

બાપા—હા, એ હિંદુસ્તાનમાં એ વખત આવ્યા હતા.

છોકરો—એ માયાળુ ને બલા છે ?

બાપા—અરે હા, મારા વહાલા દીકરા. એ દરેક ઉપર માયાળુ ને બલા છે. એ પોતાની રૈયતને ચાહે છે. બ્યારે તે સુખી હોય છે ત્યારે એ ખુશી થાય છે.

છોકરો—બાપા, શું એની સઘળી રૈયત (લોકો) એને ચાહે છે ?

બાપા—હા, એની સઘળી રૈયત એને ચાહે છે ?

છોકરો—શા માટે એને ચાહે છે ?

બાપા—તે એને ચાહે છે કેમકે એ તેને ચાહે છે. તેઓ જાણે છે કે એ તમને ચાહે છે. તેઓ જાણે છે કે એ માયાળુ અને બલા છે. એ તેમની સંભાળ લે છે. એ તેમને સંકટમાંથી બચાવે છે. મારા દીકરા તારે એને ચાહવા જોઈએ. એ આપણા રાજ છે.

છોકરો—મારા રાજ માટે હું કાંઈ કરું ?

બાપા—હા, મારા દીકરા. તું એનું કલ્યાણ કરવાને પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કર; એની સંભાળ લેવાનું અને એને સહીસલામત ને સુખી રાખવાનું ઈશ્વર પાસે માંગ.

ધધર આપણા રાજ મોટા જ્યોર્જનું રક્ષણ કરો.

આપણા ઉમદા રાજ લાંબું જીવો.

ધધર રાજનું રક્ષણ કરો.

૪ રોમન આંકડા.

બાપા—કેમ, ગોપાળ, તું એક મહિનો થયાં તારી નવી નિશાને જાય છે. તને તે કેવી ગમે છે.

ગોપાળ—અરે બાપા ! મને તે ઘણી ગમે છે. મારા શિક્ષક મારાપર ને બીજા છોકરાપર ઘણા માયાળુ છે. હું દરરોજ કાંઈ નવું શીખું છું.

બાપા—તું દરરોજ કાંઈ નવું શીખે છે. શું તું નવું શીખે છે ? આજ તું શું શીખ્યો ?

ગોપાળ—હમે રોમન આંકડા વિષે બધું શીખ્યા.

બાપા—રોમન આંકડા ! આંકડા શું છે તે તું જાણે છે ?

ગોપાળ—અરે હા, તમે મને તે ઘણા વખત ઉપર શીખવ્યું હતું. આંકડો એ સંખ્યાની નિશાની છે. હમારા શિક્ષક કહે છે કે આંકડાનું બીજું નામ આંક છે. દરેક સંખ્યાનો આંકડો હોય છે.

બાપા—તું શું જાણે છે તે મને જોવા દે. તારી સ્કેટ મને આપ. હું તેનાપર એક બે ત્રણ ચાર સંખ્યા લખી લઈશ. હવે તેની પાસે દરેક સંખ્યા માટે આંકડો અથવા આંક લખ.

ગોપાળ—અરે હા, બાપા ! હું તે કરી શકું છું. આ રહી સ્કેટ ને આ રહ્યા આંકડા.

બાપા—હા, તે તદ્દન ખરા છે. તું યાદ રાખે છે તે જોઈને હું ખુશી થયો છું. મને લાગે છે કે તું તારી જીની નિશાળમાં બધી સંખ્યા શીખ્યો હતો, શું તું શીખ્યો નથી ?

ગોપાળ—હા, હું સંખ્યા શીખ્યો હતો, પણ તેના અંગ્રેજી નામ શીખ્યો નહોતો. તમે મને તે શીખવ્યું અને તે સંખ્યાના નામની જોડણી કેમ કરવી તે હું શીખ્યો નહોતો. તે મારી નવી નિશાળમાં હું તે શીખ્યો.

બાપા—વાર, તું આ નિશાનીને રોમન આંકડા કહે છે ?

ગોપાળ—અરે ના ? આંકડા લખવાની એ રીત છે. પહેલાં હું આ રીતે શીખ્યો. પણ હમારા શિક્ષકે આજે મને બીજી રીત શીખવી.

બાપા—તો પણ તું આ રોમન આંકડા આજ લખી શકે છે ?

ગોપાળ—મને તે હજી બરાબર લખતાં આવડતું નથી. પણ મારા શિક્ષકે મને એક નાનું પાનું આપ્યું. તેણે વર્ગમાંના દરેક છોકરાને એકેક આપ્યું. તેણે મને કહ્યું ગોપાળ આ પાનું તું ઘેર લઈ જા. તેના પર એકથી બાર સુધીની સંખ્યા છે. અને તેના પર સાધારણ આંકડા ને રોમન આંકડા છે. તું ઘર આગળ લખતાં શીખજે.

બાપા—ગોપાળ પેલું પાનું ક્યાં છે ?

ગોપાળ—બાપા, તે મારી પાસે ગળવામાં છે. આ રહ્યું.

બાપા—હા, આ ધણું સારું પાનું છે. તું આ આંકડા હમણાં શીખવાનો છે ?

ગોપાળ—ના. બાપા, મારે હમણાં રમવું છે. એક કલાક સુધી હું વાડીમાં રમીશ. ત્યાર પછી હું આ આંકડા લખતાં શીખીશ.

બાપા—અરે !? તારાં શિક્ષકે તને રમવાનું પણ કહ્યું.

ગોપાળ—હમારા શિક્ષકે કહ્યું કે છોકરાઓ બ્યારે દરરોજ તમે નિશાળેથી ઘેર જાઓ ત્યારે રમજો, અથવા ફરવા જાજો, અથવા આમ તેમ હોડજો. એથી તમે મજાબુત થશો, ને તમે તંદુરસ્ત રહેશો.

બાપા—એ તદ્દન સાચું છે પણ ગોપાળ તું હવે આવ્યો જા. ને રમ. કાલ સહવારે મારી પાસે આવજો અને તને રોમન આંકડા આવડે છે કે નહિ તે મને જોવા દેજો.

હડો પવન વાય છે. ઉડી નદી વહે છે. સફેદ ગાય બરાડે છે લીલું ઘાસ ઉગે છે. સુંદર પક્ષીઓ ગાય છે, નિશાળનો ઘંટ વાગે છે. મોટા છોકરાઓ વાત કરે છે, નાના છોકરાઓ નિશાળમાં ચાલે છે.

૫ શહેનશાહબાનુ.

આ ગ્રેટબ્રિટન ને આયર્લેન્ડની રાણી અને હિંદુસ્તાનની શહેનશાહ-બાનુ મેરી છે તે જ્યોર્જ રાજની સ્ત્રી છે. તે પોતાના ધણી સાથે ઇંગ્લાંડમાં રહે છે. તેનો વડો છોકરો એડવર્ડ પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ છે.

પરમેશ્વર આપણી રાણીનું રક્ષણ કરે.

૬ ધડીઆળ.

ગોપાળ—સવારની સલામ—આપા મને હવે રોમન આંકડા આવડે છે. મને તે ગઘ રાત્રે આવડ્યા, ને આજ સવારે હું તેને ફરીથી જોઈ ગયો. હું તેઓને હમણાં વાંચી શકું છું.

આપા—મારા દીકરા એ ખરું છે. તે સાંભળીને હું ખુશ થયો છું. હવે અહીંઆ આવ ને મારી ધડીઆળમાં જો. તેના પર કોઈ રોમન આંકડો તું જોય છે ?

ગોપાળ—હા, જે આંકડા હું શીખ્યો તેજ હું જોઈ છું. એકથી બાર સુધી આ રહ્યા. તે ધડીઆળમાં બધે ફરતા છે.

આપા—તેં ગઘ કાલે નિશાળમાં કોઈ ઠેકાણે તે જોયા હતા ?

ગોપાળ—અમારા શિક્ષકે કાળાં પાટિયાં પર તે લખ્યા હતા ને મેં તે પાનામાં જોયા. મેં બીજે કોઈ ઠેકાણે જોયા નહિ.

આપા—ફરીથી વિચાર કર નિશાળમાં મોટું ધડીઆળ છે ?

ગોપાળ—અરે હા ? હવે મને ખબર પડી મેં આ આંકડા ધડીઆળમાં જોયા પણ તે શું હતા તે મેં જાણ્યું નહિ.

આપા—મોટું ધડીઆળ નાના ધડીઆળ જેવુંજ છે. પણ મોટું ધડીઆળ મોટું ને બારે હોય છે. નાનું ધડીઆળ ધણું નાનું હોય છે. તું જો, હું મારું ધડીઆળ મારા ગજવામાં મુકું છું. મોટા ધડીઆળ ને નાનાં ધડીઆળના ચંદાપર એકજ નિશાની છે.

ગોપાળ—આપા, આ નિશાની વિષે તમે મને બધું મહેરબાની કરી કહેશો ?

બાપા—મારી ઘડીઆળમાં જો, તેમાં તેની બધે ફરતી લિટી છે. એ લિટીને આપણે કુંડાળું કહીએ છીએ, તેની નીચે બીજું નાનું કુંડાળું તું જોશે. આ દરેક કુંડાળામાં આઠ કાળી નિશાની અથવા ટપકાં છે. જો તારી મરજી હોય તો તે ગણી જો.

ગોપાળ—મોટાં કુંડાળાનાં ટપકાં હું ગણી શકતો નથી, પણ હું નાના કુંડાળામાં ટપકાં ભાગ્યેજ જોઈ શકું છું. તે ઘણા નાના છે.

બાપા—ઘડીઆળમાં કાંઈ ફરતું જોય છે !

ગોપાળ—સોયના જેવી દેખાતી ત્રણ નાની ચીજ હું જોઈ શકું છું. તેમાં એક ઘણી નાની છે. જે ઘણી ઝડપથી નાનાં કુંડાળામાં બધે ફરતી ચાલે છે. તેમાં એક લાંબી સોય છે જે મોટા કુંડાળાની આસપાસ ઘણી ધીમે ધીમે ચાલે છે. તેમાં વળી ત્રીજી સોય છે, તે બીલકુલ ફરતી નથી.

બાપા—આ ત્રણ સોય ઘડીઆળનાં કાંટા છે.

ગોપાળ—બાપા, તે કાંટા કેમ કહેવાય છે ?

બાપા—તે કાંટા કહેવાય છે કેમકે કુંડાળામાં કાળી નિશાનીઓને બતાવે છે. જે નાનો કાંટો આટલી ઝડપથી દોડે છે તે સેકન્ડ કાંટો છે. ત્રણમાંનો સૌથી લાંબો કાંટો મીનીટ કાંટો છે. તું તેને ચાલતાં જોઈ લે. ત્રીજો કલાક કાંટો છે. તે પણ ચાલે છે. પણ તે એટલો ધીમે ચાલે છે કે તું તેને ચાલતાં જોઈ શકતો નથી.

ગોપાળ—હું સમજું છું, હું સમજું છું. બાપા, મારી ઘડીઆળ વિષે કાંઈ વધારે કહી શકશો.

બાપા—મારા દીકરા હમણાં નહિ. તારી મા તને બોલાવતી હોય એમ મને સંભળાય છે. નાસ્તો તૈયાર થયો છે. નાસ્તો કરવા દો.

ન્યારે તું આજે નિશાળે જાય ત્યારે વખતનું કોષ્ટક શીખજો. કાલ સહવારે મારી પાસે આવજો ને હું તને ઘડીઆળ વિષે વધારે કહીશ.

(૭) પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ.

બાપા—ગમ કાસે મેં તને શહેનશાહ પાંચમા ન્યોર્નનું ચિત્ર બતાવ્યું હતું. આ એક બીજું ચિત્ર છે. તેં કોઈ દહાડો જોયું હતું.

છોકરો—હા બાપા, તે ચોપડીનાં પુઠાં પર છે.

બાપા—તે કાણ છે તે તું જાણે છે ?

છોકરો—ના તે કાણ છે ? મહેરબાની કરી મને કહો.

બાપા—તે વેલ્સનો પાટવી કુંવર એડવર્ડ છે. એ રાજનો સૈયાળી મોટો છોકરો છે. એક દીવસ જો ઇશ્વરની મરજી હશે તો ને રાજ થશે. હાલ તે કુંવર છે. આપણે તેની સંભાળ લેવાને પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી જોઈએ.

ઇશ્વર પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સનું કલ્યાણ થાઓ.

(૮) ધડીયાળ (ચાલુ).

ગોપાળ—બાપા, હું આ રહ્યો. તમે મને કહ્યું હતું કે આજ સહવારે મારાં ધડિયાળ વિષે હું વધારે કહીશ.

બાપા—બહુ સારું, મારા દીકરા મને યાદ છે. પણ મેં તને કાંઈ કરવાનું કહ્યું હતું. તને તે યાદ છે ?

ગોપાળ—હા, બાપા, ખરેખર મને યાદ છે, મને વખત વિષે બધું આવડે છે. ગઈ કાસે તે કોષ્ટક હું શીખ્યો.

બાપા—તું શીખ્યો, શું તું શીખ્યો ? તારી પરિક્ષા લેવા દે, કેટલા કલાક હોય છે ?

ગોપાળ—દીવસના બાર કલાક હોય છે ને રાતના બાર કલાક હોય છે.

બાપા—સારું, એક કલાકની કેટલી મીનીટ થાય છે તે મને કહો.

ગોપાળ—એક કલાકની સાઠ મીનીટ થાય છે.

બાપા—એક મીનીટની કેટલી સેકન્ડ થાય છે.

ગોપાળ—એક મીનીટની સાઠ સેકન્ડ થાય.

બાપા—શાબાશ ? હવે અહીંઆ આવ હું મારી ધડીઆળ તારા કાન પાસે ધરીશ તું શું સાંભળે છે ?

ગોપાળ—ટીક, ટીક, ટીક, સાંભળું છું.

બાપા—હા, ધડીઆળ ટીક ટીક કરે છે. દરેક ટીક એક સેકન્ડ થાય છે. એક મીનીટની સાઠ સેકન્ડ થાય છે. ધડીઆળ એક મીનીટમાં સાઠ વખત ટીકનો અવાજ કરે છે.

બાપા—હવે લાંબા મીનીટના કાંટા તરફ જો. તે મોટા કુંડાળામાં એક કાળાં ટપકાંથી બીજા ટપકાં સુધી એક મીનીટમાં ચાલે છે. તે એક કલાકમાં બધે ફરી વળે છે.

ગોપાળ—હું સમજ્યો, તે પ્રમાણે નાનો સેકન્ડ કાંટો મીનીટ કાંટાની જેટલી ઝડપથી સાઠ ગણો જલદી ચાલે છે.

બાપા—ઘણું સાચું. હવે કલાકના કાંટા તરફ જો. તું તેને ચાલતાં જોઈ શકશે નહિ પણ તે ફરે છે. તે એક આંકડાથી બીજા આંકડા સુધી એક કલાકમાં ચાલે છે. બાર કલાકમાં બરાબર ગોળ ફરી રહે છે.

ગોપાળ—કલાક કાંટો એક આંકડાથી બીજા આંકડા સુધી ફરે છે. તેટલામાં મીનીટ કાંટો બાર આંકડા ફરે છે. તે બારગણું ઝડપથી ફરે છે.

બાપા—એ ખરું છે. મારી ધડિયાળમાં જો કેટલા વાગ્યા છે.

ગોપાળ—કલાક (ઑક્લોક) એટલે શું ?

બાપા—ઑક્લોક એ (ઑફ ધી કલૉક) “ ધડિયાળનાં માટે હુંકો શબ્દ છે. બ્યારે હું કહું છું કેટલા વાગ્યા ત્યારે મારી કહેવાની મતલબ એ છે જે હમણાં ધડિયાળમાં કૈય કલાક થયો છે. કલાક કાંટો કેટલા કલાક ને મીનીટ કાંટો કેટલી મીનીટ બતાવે છે ?

ગોપાળ—કેટલા વાગ્યા છે તે હું કહી શકતો નથી.

બાપા—કલાક કાંટો જરા નવની ઉપર બતાવે છે. તેથી નવ વાગી ગયા છે. મીનીટ કાંટો કુંડાળાનો ચોથો ભાગ બતાવે છે. તેથી સવાનવ થયા છે.

પા કલાકની પંદર મીનીટ થાય છે. હવે આ પાનામાં જો
મેં તારે માટે બનાવ્યાં છે. દરેક પાનું ધડીઆળમાં ચંદાના ચિત્રનું છે.
તેમાં કલાક કાંટો અને મીનીટ કાંટો છે. મેં તેમાં સેકન્ડ કાંટો મુક્યો છે.
તું તે નિશાળે લઈ જઈને તારા શિક્ષકને તે બતાવજે. વખત કેવી
રીતે કહેવો તે તને કહેશે. ચાલો આપણે નાસ્તો કરવા જઈએ. ધડીઆળ
કહે છે ટીક, ટીક, ટીક તમારે જે કરવાનું હોય તે જલદી કરો.

વખત જલદીથી જતો રહે છે.

તમારે જે કંઈ કરવું હોય તે આજેજ કરો.

૯ ટપાલવાળો.

અનંત નવ વરસની ઉમરનો નાનો છોકરો હતો. તે હંમેશા
મામડામાં રહેતો હતો. તે પોતાના પિત્રાઈ ભાઈ ગોર્વીંદ સાથે પુનામાં
રહેવા આવ્યો હતો. તે ગોર્વીંદને ગુંડુ કહેતો ને ગોર્વીંદ તેને અંતુ કહેતો.

જ્યારે તે પુનામાં આવ્યો ત્યારે તે બહુ થાકી ગયો હતો. સાંજના
મોકુ થયું હતું. તેણે થોડો ખોરાક ખાધો ને સુવાને ગયો. તે આખી
રાત ધસધસાટ ઉઘ્યો. બીજે દીવસે સહવારે તે વહેલો ઉઠ્યો. જ્યારે
તે નાલો ને લુગડાં પહેર્યાં ત્યારે તે પોતાના પિત્રાઈ ભાઈ ગુંડુ સાથે
ઘરના આગલા ઓરડામાં ગયો. આગલું બારણું ઉઘાડું હતું.

અંતુ—હું બારણા આગળ કોઈ માણસને ઉભો રહેલો જોઈ
છું. ગુંડુ એ કોણ છે ? એને શું જોઈએ છે ?

ગુંડુ—અરે અંતુ, તે કદી ટપાલવાળાને જોયો નથી ? એ
ટપાલવાળો છે.

અંતુ—તે હાથમાં શું પકડી રહ્યો છે ?

ગુંડુ—એ કાગળ છે. તે મારે કે મારા ભાઈને માટે તે અહીંઆ
લાવ્યો છે. મારા બાપા મુંબઈ છે. તેણે હમને કાગળ લખ્યો છે.

અંતુ—તે શું ઉચકી લઈ જાય છે ? પોતાના ડાખાં હાથથી
તેણે કંઈ પકડ્યું છે.

ગુંડુ—તે જુરી ચામડાની કોથળી છે. તે ચામડાના પટાથી
જટકાવેલી છે. તે તેના ખભા ઉપર ચઢને જાય છે.

અંતુ—તે કોથળીમાં શું છે.

ગુંડુ—એ કોથળી કાગળોથી ભરેલી છે. તે તેને ખીન્ને ઘેર લઈ જાય છે.

ટપાલવાળો—સાહેબ, આ તમારો કાગળ છે.

ગુંડુ—તમારો આભાર માનું છું. આજે હમારા ધરનો આ
એકજ કાગળ છે ?

ટપાલવાળો—હા, સાહેબ આજે એટલોજ છે. સલામ સાહેબ.

ગુંડુ—સલામ સાહેબ. હા, મારા ઉપર મારા બાપનો આ
કાગળ છે. તે ગઈ રાત્રે લખ્યો છે.

અંતુ—ગુંડુ, શું તમારા બાપે એ કાગળ અહીંઆ લાવવાને
ટપાલવાળાને કંઈ પૈસા આપ્યા !

ગુંડુ—અરે નહિ ! તેણે કાગળ પર ટીકીટ ચોંટાડી છે. આ
રહી, તે જો એ અડધા આનાની ટીકીટ છે.

અંતુ—તે ટીકીટ પર કોની છખી છે ?

ગુંડુ—હીંદુસ્તાનના શહેનશાહ પાંચમા જ્યોજના માથાનું ચિત્ર છે.

અંતુ—ગુંડુ, તારો કાગળ વાંચ.

ગુંડુ—હા. તે વાંચીશ. જો તારી મરજી હોય તો તું પણ તેમાં
જો. મને ખબર છે કે તને અંગ્રેજી આવડતું નથી.

આ મારા બાપનો લખેલો કાગળ છે.

મુંબાઈ ૧૫ મી મે ૧૯૧૧.

મારા વહાલા દીકરા,

હું તને લખી જણાવું છું કે ગઈ કાલે ત્રણ વાગતે હમે
મુંબાઈ ઉતર્યાં. અહીંઆ ધણી ગરમી પડે છે. મને લાગે છે કે આજ
રાત્રે વરસાદ પડશે. વાહનાં ધણાં ધણાં થયા છે. હું ને તારી મા
તદ્દન સારાં છું. ધર આગળ તમારા સખાંની તપ્તીયત કેમ છે તે

મને લખી જણાવજો હું કાલે દુકાને જઇશ ને તારે માટે કેટલીક ચોપડી ખરીદ કરીશ. આજે મારે ઘણું કામ છે. મારે ઘણું કામ છે. હમે પાછા ક્યારે આવશું તે તને ફરીથી લખી જણાવીશ. સલામ, તારી બહેન, માધ ને અંતુ જે આપણા ઘરમાં રહે છે તેને મારી સલામ કહેજે.

હું છું તમારો વહાલો પીતા.

૧૦ વાતચીત.

વાત કરવામાં આપણે વારંવાર કહીએ છીએ.

હું ત્યાં વારંવાર ગયો છું.

મને ખાત્રી છે કે તે આવ્યો.

જો મારાથી બનશે તો હું તે કરીશ.

તમે એમ બે વાર કહ્યું છે.

તમે ત્યાં તરત જશો.

તે હમણાંજ અહીં આવશે.

અમે ઘણી સખત મહેનત કરી છે.

શું તે મારી ચોપડી નથી.

તે સાચું છે.

તમારું નામ શું છે ?

ત્યાં કેણુ છે ?

ત્યાં જતા નહિ.

હું વધારે વાર રાહ જોઇ શકતો નથી.

તેઓ અહીંયા આવશે નહિ.

તમને આ મળશે નહિ.

અહીંયા એક સુંદર ઝાડ છે.

અહીંયા કોઇ નથી.

મારી ટોપી ક્યાં છે.

તે ત્યાં હજી ગયો નથી.

બહાર જવાને ઘણું મોડું થયું છે.

૧૧ નાળીએર.

નાળીએરનું ઝાડ ઘણું ઉંચું હોય છે. તેને ઝાળી હોતી નથી. પણ ઝાડને મથાળે ઘણાં લાંબાં પાંતરાં હોય છે.

તે ઘણું કામનું છે. આ ઝાડનો દરેક ભાગ કામનો છે. એક લીલાં નાળીએરને ભાંગીને ખોલો. તેને ઘણી જડી છાલ હોય છે.

અંદર તમે ફળ જોશો ! જાડી છાલને કાચો કહે છે. તેને તડકામાં સુકવે છે ને પછી તેનાં ભુરાં મજબુત દોરડાં બનાવે છે.

ફળને કઠણ કાચલું હોય છે. જ્યારે ફળ પાકે છે ત્યારે આ કાચલું ભૂરું થાય છે. તેનાં ભાંગીને બે કટકા થાય છે; દરેક કટકો પ્યાલા તરીકે વપરાય છે. એક લાંબો હાથો તેને લગાડવામાં આવે છે અને પછી તેને કડછી કહે છે. લીલું નાળીએર મીઠાં પાણીથી ભરેલું હોય છે. તે પીવામાં ઘણું સારું છે. જ્યારે ફળ પાકી જાય છે ત્યારે ઘણું કરીને ઘણું પાણી સુકાઈ જાય છે.

અહીંઆ લીલાં નાળીએરનું ચિત્ર છે ને બીજું પાસે પાકેલાં નાળીએરનું છે. પાકેલાં નાળીએર કરતાં લીલું નાળીએર કેટલું મોટું છે તે જુઓ.

છાલ તેને વધારે મોટું બનાવે છે. લીલાં નાળીએરને મથાળે ડીચકું છે. તે આ ડીચકાથી ઝાડ ઉપર લટકી રહે છે.

પાકેલાં ફળના કાચલાંને ભાંગો. તમે શું જોશો ? અંદરની બાજુએ મીઠું ઘોળું કોપરું છે. તે ખાવામાં ઘણું સારું છે. તેની મીઠાઈ બને છે, કોપરાંને તડકામાં સુકવે છે. મીઠા દુધવાળા રસનું તેલ બને છે. તે ફળને પછી કોપરું કહે છે, તેને ઘાણીમાં ખીલાય છે ને તેમાંથી તેલ દાખીને કઢાય છે.

૧૧ દપાલની પેટી.

ગુંડુ--અંતુ, અંતુ. તું ક્યાં છે ?

અંતુ--હું અહીંઆ છું. શું છે ?

ગુંડુ--મારા બાપે જે કાગળ લખ્યો હતો તેને જવાબ મેં હમણાં લખ્યો છે. તે જોવાની તારી મરજી છે ?

અંતુ--હા ! હા ! મને તે જોવા દે.

ગુંડુ--આ રહ્યો.

પુના ૧૭ મી મે ૧૯૧૧

મારા બહાલા પિતાજી—

તમારા માયાજી કાગળ માટે હું તમારો આભાર માનું છું. તે મને સહવારમાં વહેલો મળ્યો. ગઈ રાત્રે વરસાદ વરસ્યો અને તદ્દન ઠંડક થઈ છે. સીતાનું માથું ગધ કાલે ઘણું દુઃખતું હતું પણ હવે તેને તદ્દન સારું છે. અંતુ પણ તદ્દન સારો છે ને તે પ્રમાણે હું છું. મને આશા છે કે તમે પાછા આવશો ત્યારે મારે માટે થોડી સારી ચોપડી લાવશો.

બહાલા પિતાજી સલામ, હમારા સન્નળા તરફથી સલામ છે.

હું છું તમારો બહાલો દીકરો ગોન્ડુ છું.

અંતુ—તેં કહ્યું ને હું સારો છું તેથી હું ખુશી થયો છું. હવે કાગળનું તું શું કરવાનો છે ?

ગુંડુ—હું તેને પરખીડીઆમાં ખીડીશ ને પછી ટપાલમાં નાંખીશ. જો આ તૈયાર થઈ ગયો છે.

મી. પી. કે નારાયણરાવ.

નંબર ૧૦૦ ફોર્ટ રોડ

મુંબઈ.

અંતુ—પરખીડીઆં ઉપર શું લખ્યું છે !

ગુંડુ—એ સરનામું છે. પહેલી લીટીમાં મેં મારા આપનું નામ લખ્યું છે; બીજી લીટીમાં તે જે જગ્યાએ રહે છે તેનું નામ ને ધરનો નંબર લખ્યો છે; ત્રીજી લીટીમાં શહેરનું નામ મેં લખ્યું છે. દરેક કાગળ ઉપર આના જેવું સરનામું હોવું જોઈએ. કાગળ ક્યાં લઈ જવો તે ટપાલવાળાને સરનામા ઉપરથી જણાય છે. હવે હું જમને કાગળ ટપાલમાં નાંખી આવું.

અંતુ—ગુંડુ, હું તારી સાથે આવું !

ગુંડુ—અરે હા ! ચાલો આપણે જલદી જવું જોઈએ.

અંતુ—પણ ગુંડુ, તેં જોડ પહેર્યા નથી. તું આમ ઉધાડે પગ બહાર જાય છે ?

શુંકુ—આપણે જલદી દોડતાં જવું જોઈએ. નહિતો આપણે મોડું થશે. વખત ગુમાવવાનો નથી. બે વાગતે ટપાલવાળો આવે છે ને કામગીરી લઈ જાય છે. હમણાં બેમાં ત્રણ કમ છે. આપણે જલદી દોડતાં જવું જોઈએ.

પછી બે છોકરા સાથે ટપાલની પેટી તરફ દોડ્યા. તમે તેમને ચિત્રમાં જોશો. શુંકુ હમણાં પેટીનાં બાકામાં કાગળ નાંખે છે. તેના ઉપર કાગળ એ સખ્દ લખેલા છે તેથી દરેક માણસ કાગળ ક્યાં નાંખવો તે જાણી શકે.

અંતુ—કાગળનું ટપાલવાળો શું કરશે ?

શુંકુ—તે તેની પોતાની કોથળીમાં મુકશે ને તેને મોટી ટપાલ ઓપીસ લઈ જશે. આ પ્રમાણે બીજા ધણા ટપાલવાળા બીજી ટપાલની પેટીમાંથી કાગળ લાવશે. પછી તેને મોટી કોથળીમાં ભરવામાં આવશે અને આગગાડી ઉપર લઈ જવામાં આવશે અને આખા હીંદુસ્તાનમાં ધણી જગ્યાએ મોકલવામાં આવશે.

૧૩ ચંદ્રમા.

અરે ! ચંદ્રમા તરફ જો, તે ધણો ઉચો પ્રકાશે છે. અરે મા, તે આકાશમાં દીવા જેવો દેખાય છે.

ગયે અઠવાડીએ તે વધારે નાનો હતો અને તે કામઠાં જેવા આકારનો હતો, પણ હમણાં તે વધારે મોટો થયો છે અને એના જેવો ગોળ છે.

પરમેશ્વરે દીવસ ઉપર રાજ્ય કરવાને સૂર્ય બનાવ્યો. પરમેશ્વરે રાતના ઉપર રાજ્ય કરવાને ચંદ્રમા બનાવ્યો. પરમેશ્વરે તારા બનાવ્યા જે વળી રાત્રે અજવાળું આપે છે.

૧૪. કન્યાશાળા.

ઘંટ વાગે છે કે તરત નાની છોકરીઓ નિશાળમાં ચાલી આવે છે. તેમાંની દરેક પોતાની ચોપડી રાખવાને પોતાની સાથે એક કોથળી લાવે છે. દરેક વર્ગમાં હવા અંદર આવવા દેવાને એક બારીવાળો સુંદર સાફ ઓરડો હોય છે. જો પવન ધણો સખત વાતો હોય તો બારી બંધ કરવામાં આવે છે. છોકરીઓ સઘળી એક પાટલી પર બેસે છે. પણ જ્યારે વાંચવાનો વખત થાય ત્યારે ઉભી થાય છે.

મહેતાજી પુરશી ઉપર બેસે છે અને છોકરીને વાંચતાં સાંભળે છે. તે તેને ધીમે સંભાળથી વાંચવાનું કહે છે. તે તેમની પાસે સઘળા કઠણુ શબ્દની જોડણી કરાવે છે. કઠણુ શબ્દ આકવતી કાળા પાટીઆ પર લખે છે.

છોકરીઓ પાસે કોપી બુક હોય છે જેમાં સીસાપેનથી અથવા સારી કક્ષમથી લખે છે અને સ્પેટ હોય છે તેના પર લખે છે ને હિસાબ કરે છે. ઘણી નિશાળમાં એક મહેતાજી હોય છે ને મહેતાજી હોતા નથી. મહેતાજી જે કામ કરે છે તેજ કામ તે કરે છે.

છોકરીઓ નિશાળે આવે છે તે પહેલાં તેઓ પોતાના હાથ ધોય છે ને પોતાના વાળ ઝોળે છે. તેના હાથ ને આંગળીઓ કેવી સાફ છે તે જુઓ. નિશાળમાં છોકરીઓ સીવતાં શીખે છે. તેઓ પાસે કંડીઆ હોય છે જેમાં તેઓ પોતાનું કામ, પોતાનું કપડું અને ટાંકણી સોય દોરે ને કાતર રાખે છે.

આપણે આપણી જગ્યાએ સ્વચ્છ હાથ ને ચહેરાવાળા જમશું. અને ઘર આગળ ને નિશાળમાં આપણને કહેશે તેમ કરીશું. અને એ પ્રમાણે હંમેશાં સુખી ને હુશીયાર થઈશું.

કારણ કે વિદ્યા સોના રૂપા કરતાં વધારે સારી છે.

૧૫. ગર્ધ કાળ-આજ-ને-આવતીકાળ.

હું આજે ત્યાં જાઉં છું. ગર્ધ કાલે ત્યાં ગયો. આવતી કાલે ત્યાં હું જમશું. દરેક અઠવાડીએ હું ત્યાં જાઉં છું.

તે તે હમણાંજ કરે છે. તેણે તે કાલે કીધું. તે તે આવતે વર્ષે કરશે. તે તે દરરોજ કરે છે.

તે આ અઠવાડીએ અહીંઆ આવે છે. તે ગયે મહિને અહીંઆ આવી.

તે આવતે વર્ષે અહીંઆ આવશે. તે વારંવાર અહીંઆ આવે છે.

મહેતાજી—આજ સહવારે તમે કેટલા વાગે ઉઠ્યા ?

છોકરો—હું નવ વાગતો ઉઠ્યો.

મહેતાજી—અરે ? તું નવ વાગતા સુધી ઉઠ્યો નહિ ? તું ઘણે આળસુ છોકરો હોવો જોઈએ. તારે મળસકામાં ઉઠવું જોઈએ.

છોકરો—કાલે હું ૭ વાગતે ઉઠીશ.

મહેતાજી—એ ખરું છે પણ પાંચ વાગતે ઉઠવું એ વધારે સારું છે. તારી માસે નાનું ધડીયાળ છે ?

છોકરો—ના, પણ મારા ઘરમાં મોટું ધડીયાળ છે. જ્યારે હું મોટો છોકરો થઈશ ત્યારે મારા બાપ મને નાનું ધડીયાળ અપાવશે.

૧૬. એક અને એક કરતાં વધારે.

આપણે એમ કહીએ—

એક પક્ષી, બે પક્ષી, ઘણાં પક્ષી.

એક ઝાડ, બે ઝાડ, ઘણાં ઝાડ.

એક પાંદડું, બે પાંદડાં, ઘણાં પાંદડાં.

એક ચપ્પુ, ઘણા ચપ્પુ.

એક પેટી, ઘણી પેટી.

એક સ્ત્રી, ઘણી સ્ત્રી.

એક ઇંડું, ઘણાં ઇંડાં.

એક માણસ, ઘણાં માણસ.

એક દીવસ, ઘણાં દીવસ.

એક જૈરી, ઘણી જૈરી.

એક ઘર, ઘણાં ઘર.

એક આંખ, ઘણી આંખ.

એક પગ, ઘણાં પગ.

એક ડાળી, ઘણી ડાળીઓ.

એક ધડીયાળ, ઘણાં ધડીયાળ.

એક સ્ત્રી, ઘણી સ્ત્રીઓ.

એક છોકરું, ઘણાં છોકરાં.

૧૭. દાદા.

આ ગરીબ છોકરાને મા કે બાપ નથી. તેનાં મા ને બાપ બન્ને મરી ગયાં છે. તેને તેના ઘરડા દાદા વગર તેની સંભાળ લેનાર કોઈ નથી. તે ઘરડા માણસને જૈરી ને છોકરું કાંઈ નથી. તેને માત્ર પોતાનો દીકરાનો દીકરો છે જે ચાર વરસનો છે. તે ઘેર તે બાળકને એકલો રાખી શકતો નથી. કોઈ તેની સંભાળ લે નહિ તેથી તે પોતાની સાથે તેને કામે લઈ જાય છે. તે માળી છે. તે આખો દીવસ વાડીમાં સખત મહેનત કરે છે. સાંજના ત્રણ માઈલ દુર પોતાને ગામ પોતાને ઘેર જાય છે. જ્યારે તે કામ કરતો હોય ત્યારે તેનો પૌત્ર વાડીમાં આમ તેમ રમે છે. જ્યારે તેઓ આજે ઘેર આવ્યા ત્યાં છોકરો થોડુંક ચાલ્યો.

પછી તેને કહ્યું, દાદા, હું થાકી ગયો છું. હું વધારે ચાલી શકતો નથી. ત્યારે તે આપણું ધરડો માણસ ઉભો રહ્યો ને પોતાના પૌત્રને પોતાના ખભાપર લીધો. ચિત્રમાં તમે તેને ઘેર લઇ જતો જોશો. તે સાક વરસનો છે. તેના ચહેરાપરના વાળ સફેદ છે. તે ધણો જોશવર નથી. પણ તે હજી પોતાના પૌત્રને ઊંચકી શકે છે. જ્યારે તે ઘેર આવશે ત્યારે તે દેવતા સળગાવશે ને પોતાને બંનેને ખાવાને થોડા ચોખ્ખા રાંધશે. પછી તે ને તેનો પૌત્ર સાદડીપર સુશે. તેઓ સહવાર સુધી ઉંઢશે.

૧૮. વરસના મહિના.

એક વરસના બાર મહિના હોય છે તે આ પ્રમાણે.

૧. જાન્યુઆરી. ૨. ફેબ્રુઆરી. ૩. માર્ચ. ૪. એપ્રિલ. ૫. મે. ૬. જુન. ૭. જુલાઈ. ૮. ઓગસ્ટ. ૯. સપ્ટેમ્બર. ૧૦. અક્ટોબર. ૧૧. નવેમ્બર. ૧૨. ડિસેમ્બર. સપ્ટેમ્બર, એપ્રિલ, જુન ને નવેમ્બરના ત્રીસ દિવસ હોય છે. ફેબ્રુઆરીના માત્ર અઢાવીશ દિવસ હોય છે. બીજા સઘળા મહિના એકત્રીસ દિવસના હોય છે. પણ ચાર વરસે એક વખત આવતાં લીપધરમાં ફેબ્રુઆરીમાં એક દિવસ વધારે થાય છે.

૧૯. રમવાની જગ્યા.

બાપા—ગોપાળ, તું ક્યાં જાય છે ?

ગોપાળ—બાપા, હું રમવાની જગ્યાએ જાઉં છું. મારી સાથે આવો, મારી સાથે આવોની ને હું તમને તે બતાવીશ.

બાપા—બહુ સારું. મારા છોકરા. મારે હમણા કાંઈ કામ નથી. હું તારી સાથે આવીશ.

ગોપાળ—અરે બાપા, તમારો ઉપકાર માનું છું ! ચાલો આપણે એકઠમ જઈએ.

બાપા—ત્યારે આ તારી રમવાની જગ્યા છે, શું તે છે ? કેવી સુંદર જગ્યા એ છે ! અહીંઆ ફેટલાક છોકરા છે ! તેઓ કાણ છે ને તે શું રમે છે તે મને તું કહી શકશે !

ગોપાળ—હું એમાંના ધણીખરાને ઝોળખું છું. એ છોકરા ભમરડે રમે છે. તેઓ મારા વર્ગમાં છે. તે કેસુ ને ગોન્ડુ છે. કેસુ તેનો ભમરડો ફેરવે છે. ગોન્ડુ પોતાના હાથમાં પોતાનો ભમરડો લધને પાસે ઉભો છે.

બાપા—જે છોકરા દડા વડે રમે છે તે કોણ છે ?

ગોપાળ—એ રામુ ને રંગુ છે. તે દડો રામુનો છે. તેના બાપે તેને ગયે આવાડીએ આપ્યો. તે તે ફેંકે છે ને રામુ તેને ઝીલે છે.

બાપા—જે છોકરા આગળ ઉભા છે તે શું કરે છે ?

ગોપાળ—તેઓ કુદે છે. જે છોકરો કુદે છે તેનું નામ નાનો છે. બીજા કોણ છે તેને હું ઝોળખતો નથી. નાનો ધણી ઝડપથી દોડી શકે છે. તે વળી ધણી સારી રીતે કુદી શકે છે. તે હમણાં લાંબી છલંગ મારે છે. કોઈ વખત તેઓ છલંગ મારે છે.

બાપા—ઉંચી છલંગ ! તે શું હશે.

ગોપાળ—એ થાંભલા વચ્ચે તેઓ લાકડી કે દોરી મુકે છે. પછી એક છોકરો દોડે છે ને તેની ઉપર થઇને કુદી જવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

બાપા—ગોપાળ, તું કેટલે દુર ને કેટલો ઉંચો કુદી શકે છે ?

ગોપાળ—હું છ પુટ દુર ને ત્રણ પુટ ઉંચે કુદી શકું છું.

બાપા—એ ધણું સાફ છે હવે મારે ઘેર પાછાં જવું જોઈએ. તું અહીંયા રહીને રમ, તું ક્યાં છે તે હું તારી માને કહીશ. પણ મોડો આવતો નહિ. અંધારૂં થયાં પહેલાં આવજે.

૨૦. ફરીથી કરો.

એક વખત રામ નામનો નાનો છોકરો હતો. તે આઠ વર્ષનો હતો ને તે દરરોજ નિશાળે જતો.

રામ આલાક છોકરો નહોતો. તે વારંવાર પોતાના વર્ગમાં છેલ્લો રહેતો. તે સાફ વાંચી શકતો પણ તે પોતાની સ્લેટ પર દાખલા કરી શકતો નહિ. એક દિવસે માસ્તરે છોકરાઓને દાખલો ગણવા આપ્યો. તેમને પાંચ હારના આંકડા ઉમેરવાના હતા. બીજા બધા છોકરા જલદી

દાખલા કરતા. તેઓ પોતાની સ્લેટ મહેતાજી પાસે લાવતા ને તેને જવાબ બતાવતા. તેના દાખલા બધા ખરા હતા.

રામ પણ પોતાની સ્લેટ લાવતો. પણ જવાબ તદ્દન ખોટો હતો.

મહેતાજીએ કહ્યું તારી જગ્યાએ પાછો જા. તારો જવાબ બુસ્તી નાંખ ને આંકડાનો ફરીથી સરવાળો કર.

રામ પાછો ગયો, પોતાની જગ્યાએ બેઠો ને આંકડાનો સરવાળો કર્યો. તેણે કહ્યું મેં કર્યો છે. મહેતાજીએ કહ્યું. અહીંયા આવ ને તારી સ્લેટ બતાવ. મહેતાજીએ તેની સ્લેટમાં જોયું. તેણે કહ્યું પાછો આ ખોટો છે. ફરીથી એકવાર સરવાળો કરી જો. રામે કહ્યું શું કામનું છે? હું તે કરી શકતો નથી, તે ઘણો અધરો છે. મહેતાજીએ જવાબ દીધો ના, બીજા બધા છોકરાએ તે કર્યો છે, તે ઘણો અધરો નથી. રામ ફરીથી પ્રયત્ન કર.

રામ પોતાની જગ્યાએ પાછો ગયો, તેણે આંકડાનો સરવાળો ધીમેથી ને સંભાળથી કર્યો. પછી તેણે પોતાની સ્લેટ પોતાના મહેતાજીને બતાવી.

તેના મહેતાજીએ કહ્યું. આ વખત જવાબ ખરો છે. શાખાજી રામ! પહેલી વખત તું કાંઈ કરી શકે નહિ તો ફરીથી પ્રયત્ન કરજો. જ્યાં સુધી તું તે કરી શકે ત્યાં સુધી પ્રયત્ન કરી રાખજો. કોઈ વખતે એમ ન કહેવું કે હું તે કરી શકતો નથી. હું તે કરી શકું છું એમ કહેજો.

મરજીથી કામ કરો-તેનો છેડો તમે જોઈ શકો ત્યાં સુધી સખત મહેનત કરો. મારા નાના મિત્ર જ્યાં સુધી સઘળું સરળ થાય ત્યાંસુધી ફરીથી ને ફરીથી કરો. કદી છોડી દેતા નહિ. હીંમત હારી જતા નહિ. ફરીથી એકવાર શરૂ કરો. તમારા સઘળા બળથી એકવાર ફરીથી પ્રયત્ન કરો ને ધીમે ધીમે તમે સાચે રસ્તે પહોંચશો.

૨૧. જે ઘર રામે બાંધ્યું તે.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે આ રહ્યું.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તેમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે આ છે.

રામે જે ધર બાંધ્યું તેમાં જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તે આ રહી.

રામે જે ધર બાંધ્યું તેમાં જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે આ રહ્યો.

રામે જે ધર બાંધ્યું તેમાં જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરાને જે કાગડાએ ચાંચ મારી તે આ રહ્યો.

રામે જે ધર બાંધ્યું તેમાં જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરાને કાગડાએ ચાંચ મારી તેની પછવાડે જે સમડી પડી તે આ રહી.

૨૨. સાચું કહો.

વેંકટ ને કમળા નામનાં એ છોકરાં હતાં. એક દહાડો ધરના આગલા ઓરડામાં તેઓ રમતાં હતાં. ત્યાં ટેબલ પર એક આરસી હતી ને તે તેઓએ જોઈ નહોતી. જેવામાં તે રમતાં હતાં તેવામાં વેંકટ કમળાને મેજ તરફ ધકકો માર્યો. તે કાચ જમીન પર પડ્યો ને ભાંગી ગયો. બંને છોકરા રડવા લાગ્યા.

કમળા—ભાઈ, તેં મને શા માટે ધકકો માર્યો ? જો કાચ ભાંગ્યો છે.

વેંકટ—તને ધકકો મારવાનો મારો ઇરાદો નહોતો. હવે આપણે શું કરીશું ? એમાં બંને તારો વાંક છે.

કમળા—આપણે બંને રમતા હતાં એમાં મારો વાંક છે એમ તું શા માટે કહે છે ? તેમાં તારો પણ વાંક છે પણ શું કરીશું.

વેંકટ—જો બાપાને માલમ પડશે તો તે ગુસ્સે થશે. આપણે તેને કોઈ ઠેકાણે સંતાડીએ નહિ ?

કમળા—ના. ના. કોઈ વખતે અથવા બીજી વખતે તે માલમ પડી આવશે. આપણે બાપાને કહી દેવું એ સારું છે ને કહેવું કે હમે દીલગીર છીએ. કદાચ તે વખતે તે ઘણા ગુસ્સે થશે નહિ.

વેંકટ—મને ધાસ્તી છે તે તે ગુસ્સે થશે. આપણે માને કહીએ તો કેવું સારું ? કહ્યું તે બાપાને ગુસ્સે નહિ થવાનું કહેશે.

બ્યારે તેઓ બોલતા હતા ત્યારે તેઓની માં આરડામાં આવી. તે થાકી ગઈ હતી ને ખુરશી પર બેસી ગઈ. છોકરાં તેની પાસે ગયા ને નીચું બેઠને તેની આગળ શાંત રીતે ઉભા રહ્યા.

માએ બેયું કે કાંઈ નવું જુનું થયું છે. તેણે કહ્યું તમે આટલા શાંત કેમ ઉભા છો ? તમે કાંઈ નુકસાન કર્યું છે ? પછી કમળા કુસકાં ભરવા લાગી ને વેંકટ પોકેપોક મુકી રડ્યો. પછી તેની માએ કહ્યું છોકરાં તમે શા માટે રડો છો ? કોઈએ તમને હરકત કરી છે ! શું થયું છે ! રડો નહિ.

કમળા—મા, હમે રમતા હતા ને હમે કાચને ધક્કો મારી પાડી નાંખ્યો ને ભાંગ્યો. હમે ઘણા દીલગીર છીએ ને હમને બીક લાગે છે. કે બાપા હમારી ઉપર ગુસ્સે થશે.

મા—એટલું જ કે ? તમે કાચ ભાંગ્યો તે માટે હું દીલગીર છું. પણ તમે મને સાચું કહ્યું છે માટે હું ઘણી ખુશી છું. ધાસ્તી રાખતા નહિ હું તમારા બાપને કહીશ. તે તમારા ઉપર ગુસ્સે થશે નહિ કેમકે તમે સાચું કહ્યું છે.

૨૩. હોડી.

આ પાણીથી ભરેલી ઉંડી નદી છે. આપણે તેને ચાલીને ઓળંગી શકતા નથી. પણ પાસેજ એક પૂલ છે જે એક નાકાથી બીજા નાકાં સુધી છે. જાણે રસ્તો હોય તેમ તે પુલપર નદી ઉપર થઈને જાઓ. તેનાપર કેટલાંક માણસને હમણાં ચાલતાં જોશો.

નદી પુલની તળેથી જાય છે. નદીની બે બાજુ કીનારા કહેવાય છે. પાણી કીનારાની વચ્ચે થઈને જાય છે. નદી વહીને ક્યાં જાય છે ?

બધી નદી જમીન ઉપર થઈને વહે છે ને આખરે ફરીઆમાં જાય છે. નદીમાં બધું પાણી ક્યાંથી આવે છે. તે વાદળાંમાંથી જમીન ઉપર પડે છે ને નદીમાં વહી જાય છે. પાસેના કીનારા સાથે બંધિલી

પેલી હોડી કેવી સુંદર ને મોટી છે ! તે લાકડાનાં બનાવેલાં નાના ધર જેવી છે ને તે પાણી ઉપર તરે છે. બારી બારણાવાળા અંદર ચોરડા છે, ચાર બારી ઉધાડી છે ને સાત બંધ છે. બારણું ઉઘાડું છે. હોડીને મથાળે હું બે ખુરશી જોઈ છું. તે શા માટે મુકેલી છે ! બ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામે છે ને ઠંડક હોય છે ત્યારે સાંબના હોડીમાંના મહસ્થ માણસને ખેસવા માટે છે. તું નાને દાદરેથી મથાળે જઈ શકશે. તેને ત્રણ પગથીઆં છે. ઉપલાં પગથીઆપર એક માણસ બેઠો છે. હોડી કીનારા ઉપર દોરડાંથી બાંધી છે.

પાણી ઉપર હોડી કેવી રીતે ચાલે છે ? માણસો વાંસ વતી આગળ હડસેલે છે. હમણાં હોડીવાળા પોતાના હાથમાં લઈને હોડીને મથાળે ઉભો છે. હોડી નીચે પાણીમાં પેલી કાળી વસ્તુ શું છે !

તે હોડીનો પડછાયો છે. નીચે બીજી હોડી હોય એમ દેખાય છે. એક દુર નદીના બીજા કીનારા પાસે આના જેવી બીજી હોડી હું જોઈ છું. વરસાદ નદીને ભરે છે. નદીઓ દરીઆમાં છે.

૨૪. ભુતકાળ ને વર્તમાનકાળ.

આજે.	કાલે.	આજે.	કાલે.
હું કહું છું	મેં કહ્યું	તે કહે છે	તેણે કહ્યું
હું કરું છું	મેં કર્યું	તે કરે છે	તેણે કર્યું
હું છું	હું હતો	તે છે	તે હતો
હું આપું છું	મેં આપ્યું	તે આપે છે	તેણે આપ્યું
હું કહું છું	મેં કહ્યું	તે કહે છે	તેણે કહ્યું
મારી પાસે છે	મારી પાસે હતું	તેની પાસે છે	તેની પાસે હતું
હું જાઉં છું	હું ગયો	તે જાય છે	તે ગયો
હું સાંભળું છું	મેં સાંભળ્યું	તે સાંભળે છે	તેણે સાંભળ્યું
હું મેળવું છું	મેં મેળવ્યું	તે મેળવે છે	તેણે મેળવ્યું
હું આવું છું	હું આવ્યો	તે આવે છે	તે આવ્યો
હું જાગું છું	હું જાગ્યો	તે જાગે છે	તે જાગ્યો

હું એસું છું	હું બેઠો	તે બેસે છે	તે બેઠો
હું લાવું છું	હું લાવ્યો	તે લાવે છે	તે લાવ્યો
હું ખરીદું છું	મેં ખરીદ્યું	તે ખરીદે છે	તેણે ખરીદ્યું
હું પીઉં છું	મેં પીધું	તે પીએ છે	તેણે પીધું
હું ખાઉં છું	મેં ખાધું	તે ખાય છે	તેણે ખાધું
હું જોઉં છું	મેં જોયું	તે જોય છે	તેણે જોયું
હું ઉઘું છું	હું ઉઘ્યો	તે ઉઘે છે	તે ઉઘ્યો

૨૫. તારા

જ્યારે સુર્ય અસ્ત પામે છે ત્યારે રાત્રે ચક્રચક્રીત તાગ પ્રકાશે છે. તે એટલા બધા છે કે આપણે તેને ગણી શકતા નથી. તે ઉઘાડ દે ચતાં દેખાય છે ને આપણે કહીએ છીએ કે તે ચમકે છે.

તે આકાશમાં હીરા જેવા દેખાય છે. દીવસના વખતમાં આપણે તેને સુર્યના ચક્રચક્રીત અજવાળાને લીધે તેને જોઈ શકતા નથી.

નાના તારા તમે જળકો. તમે કેવા છો તેથી હું કેવો અચંબો પામુ છું. દુનીઆમાં છેક ઉંચે આકાશમાં હીરા જેવા છો.

જ્યારે ચળકતો સુર્ય આથમે છે, જ્યારે ઝોસથી ધાસ ભીનું છે. ત્યારે તમે તમારું થોડું અજવાળું જે બતાવો છો તે આખી રાત ચળકે છે.

૨૫. જમણુ.

અહીંઆ ત્રણ માણસો પોતાનું ભોજન ખાય છે, દીવસનાં પહેલાં ભોજનને આપણે નાસ્તો કહીએ છીએ. હમણાં એક વાગ્યો છે. આ ત્રણ માણસોએ સહવારથી સખત મહેનત કરી છે. તેઓને ઘર છોડ્યા પહેલાં પીવાને થોડી કાશી ને ખાવાને ચોખાની રોટલી મળી હતી તે તેનો નાસ્તો હતો. પણ તે વખતે આઠ વાગ્યા હતા. પાંચ કલાક સુધી તેઓને કાંઈ ખોરાક મળ્યો નહોતો અને તેઓ હમણાં ભુખ્યા ને તરસ્યાં છે. તેથી સુંદર વાડીમાં કેટલાક ટુલનાં કુડાં જ્યાં કોઈ તેને જોઈ શકે નહિ તેની પછવાડે તેઓ પોતાનું ભોજન લે છે. દરેક માણસ પાસે તેની આગળ થાળી છે. તે

ચાળીમાં થોડાં સુંદર ઘોળા બાફેલા ચોખા છે. દરેક ચાળીની લગભગ કડી ને ચટણીથી ભરેલી નાની પહેળી રકાબી તમે જોશો. કડી ધણી ઉની છે. તેમાં મરચાં ને મરી છે. એક માણસ હમણાં થોડું પાણી પીએ છે. વચ્ચે માણસ પોતાને હાથે મુઠો ભરીને ચોખા લે છે. ત્રીજે માણસ પોતાના હાથ ઉપર એક નાનાં વાસણમાંથી થોડું પાણી રેડે છે. તે ખાય છે તે પહેલાં તેમાંથી પોતાના હાથ તે ધોશે. મરચાં વાડીમાં ઉગે છે. તે ધણાં ગરમ હોય છે. કેટલાંક બાંખા, કેટલાંક ગોળ કેટલાંક લીલા ને કેટલાંક રાતા હોય છે. જે ખાનું આપણે રાત્રે ખાઈએ છીએ તે વાળુ કહેવાય છે. આજ રાત્રે આઠ વાગતે આ માણસોને પોતાના વાડામાં વધારે કડી ને ચોખા મળશે. તેઓ તે ઘેર ખાશે પછી તેઓ સુશે ને ઉંઘી જશે. જેઓ દીવસે સખત મહેનત કરે છે તે રાત્રે સારી રીતે ઉઘે છે, આજસુ કડી ઉંઘી શકતો નથી. જે તમારે સારી રીતે ઉંઘવું હોય તો તમારે સખત મહેનત કરવી જોઈએ આપણે સહવારમાં નાસ્તો લઈએ છીએ. દીવસે ભોજન લઈએ છીએ, રાત્રે વાળુ કરીએ છીએ.

૨૭. ઉદ્ધત છોકરો.

આ નાની છોકરી આજ સહવારે પોતાની માને માટે થોડું પાણી લાવવાને કુવે ગઈ હતી. તેનો ભાઈ તેને મદદ કરવાને તેની સાથે ગયો હતો. પણ તે ઉદ્ધત છોકરાએ શું કર્યું? જેવામાં તે પોતાની બહેનની પછવાડે ચાલતો હતો ત્યારે તેણે તેને ધકકો માર્યો. વાસણ નીચે પડ્યું ને પાણી ઢોળાઈ ગયું. પછી પોતાની ગરીબ નાની બહેન જે રડવા મંડી હતી તેની તરફ હસતો ઉભો રહ્યો. તેને ધાસ્તી લાગી કે હું વખતસર પાણી લાવી શકીશ નહિ. આપણે આપણા ભાઈ ને બહેન ઉપર માયાળુ થવું જોઈએ. આપણે તેને ખીજવવાં ન જોઈએ. આપણે તેને રાજી રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. તેને મદદ કરવાને આપણે હંમેશાં તૈયાર રહેવું જોઈએ. આપણે દરેક તરફ સબ્ય થવું જોઈએ. જ્યારે આપણે કાંઈ ચીજ માંગીએ ત્યારે આપણે આ મને

આપ એમ કહેવું ન જોઈએ, પણ જો તમારી મરજી હોય અથવા મને મહેરબાની કરીને આ આપો અને જ્યારે આપણે કંઈ ન જોઈતું હોય ત્યારે આપણે કહેવું જોઈએ કે ના, આપનો આભાર માનું છું. આપણે હંમેશાં જ્યારે આપણે કોઈ ગૃહસ્થ માણસ સાથે બોલતા હોઈએ ત્યારે સાહેબ અને જ્યારે આપણે કોઈ બાઈ સાહેબ સાથે બોલતા હોઈએ ત્યારે બાઈ સાહેબ કહેવું જોઈએ. જ્યારે તમે સહવારમાં તમારા બાપ, મા, બહેન કે બાઈને મળો ત્યારે સવારની સલામ કહેજો. અને જ્યારે તમે રાત્ર સુવા જાઓ ત્યારે તેમને રાતની સલામ કહેવી. જ્યારે તમે તમારા દોસ્તદારથી છુટા પડો ત્યારે સલામ કહેવી. નિશાળમાં જ્યારે તમે તમારા મહેતાજીને મળો ત્યારે સવારની સલામ સાહેબ કહેવી, ને જ્યારે નિશાળેથી છુટી મળે ત્યારે સાહેબ, સાંજની સલામ કહેવી.

સભ્ય થાઓ.

સારા નાના છોકરાઓ હું કરીશ અથવા આ મને આપો એમ કદી કહેવું ન જોઈએ. ના. બીલકુલ એવી રીત નથી માને કહો કે તમારી મરજી હોય તો દરેક જણને જો તમારી મરજી હોય (મહેરબાની કરીને) એમ કહો. ને ગૃહસ્થ માણસને હા સાહેબ, ને બાઈ સાહેબને હા બાઈ સાહેબ, કહો.

૨૮. ખેતરમાં ફરવું.

રામું એક છોકરો હતો જે પોતાની આખી જીંદગાની સુધી ગામડામાં રહેતો. તે શહેર વિષે કંઈ જાણતો નહોતો. તે તમને પોતાના ગામના કોઈ પક્ષી પશુ કે ઝાડનાં નામ કહી શકતો. તે બાર વરસનો હતો. તે ચાલાક છોકરો હતો. તેને રંચુ નામનો પિત્રાઈ બાઈ હતો જે નવ વરસનો હતો.

રંચુ હંમેશાં શહેરમાં રહેતો હતો. તે ગામડા વિષે કંઈ જાણતો નહોતો. તે પક્ષી ને પશુ વિષે ઘણું યોગ્ય જાણતો. એક વખત તે માંદો પડ્યો ને પાતળો ને નળજો થઈ ગયો. તેના બાપે તેને ગામડામાં તેના પિત્રાઈ બાઈ રામું સાથે રહેવાને મોકલ્યો. તેણે કહ્યું કે ગામડાની હવા સારી હોય છે. તેથી રંચુને હાથદો મશે.

પહેલાં રંગુ ધરમાં રહેતો હતો. પણ તે તરત મન્યુત ને તંદુરસ્ત થયો એક સહવારે એ છોકરા ગામડામાં ફરવાને ગયા.

રામુ—રંગુ, આજનો દિવસ સારો છે. હમણાં છ વાગ્યા છે. મારી સાથે બહાર ફરવા ચાલ તેથી તને ફાયદો થશે. શહેરમાં જે ચીજો તું જોતો નથી તેવી ઘણી ચીજો તું જોશે. તારી ટોપી ને જોડા પહેર.

રંગુ—અરે રામુ, તારો આભાર માનું છું. હું તદ્દન તૈયાર થઈને આ રહ્યો. આપણે ક્યાં જઈશું !

રામુ—હું તને સડકે લઈ જઈશ. પછી આપણે પાછા આવીશું. એટલામાં એક કલાક થઈ જશે. પછી તડકો પડશે. હમણાં તદ્દન ઠંડી છે. સૂર્ય ઉગ્યો નથી.

રંગુ—પેલું કેવું મોટું સુંદર ઝાડ છે ! રામુ તે તેનું છે.

રામુ—આ આંખાનું ઝાડ છે.

રંગુ—હું તેનાપર એક પણ ફેરી જોતો નથી.

રામુ—ના, આ ફેરીની મોસમ નથી. આપણને જુન જુલાઈ સુધી મળશે નહિ.

રંગુ—અરે રામુ પેલું બેરોળ કાળું પક્ષી ઉડે છે તે શું છે !

રામુ—તે પક્ષી નથી તે ચામાચેણુ છે. ને પાંખવાળા ઉંદર જેવું દેખાય છે. તે ધ્રુવડની માફક આખો દિવસ ઉડે છે અને રાત્રે આમ તેમ ઉડે છે. તે ચામાચેણુ કોઈ ઝાડ કે જુની દીવાલમાં તેના દરમાં ઘેર ઉડતું જાય છે. પણ તું કેમ ઉભો રહ્યો છે !

રંગુ—હું ઝાડમાં કાંઈ જોઈ છું. ત્યાં જો હું ધારું છું કે તે વાંદરો હોવો જોઈએ. મેં એક વખત વાંદરો જોયો હતો પણ તે આના જેવો નહોતો.

રામુ—હા ! હવે હું તેને જોઈ શકું છું. તે તેના ડાબા હાથથી ડાળીને પકડી રહ્યો છે. પોતાની પીઠપર હવામાં તેણે તેની પુંછડી પકડી છે. તે આપણી તરફ જાય છે. હા તે હનુમાન વાંદરો હોય છે.

રંગુ—હું પૈડાંનો અવાજ શાંભળું છું. અહીંઆ ગાડી આવે છે.

રામુ—હા, રસ્તાની એક બાજુએ ચાલો આપણે જોઈએ. મેં આવી સુદર મોટી ગાડી કદી જોઈ નથી. એમાં કોણ છે ?

રંગુ—રામુ, હું તને તે કહીશ. એ રાજા સાહેબ છે. તે શહેરમાં રહે છે. હું તેને વારંવાર તેની ગાડીમાં જોઈ છું. તે અહીંઆ કાંઈ મોટા માણસને મળવા આવ્યા છે. તે સવારનાં ફરવા નીકળ્યા છે. તે ધણા પૈસાદાર છે ને તે ધણા મોટા ઘરમાં રહે છે.

રામુ—વાર, ચાલો આપણે રસ્તો છોડીને જઈએ. ચાલો, આપણે ખેતર ઝાળંગીને જઈએ. આ તળાવ છે, તું તે જોઈ શકે છે.

રંગુ—ઝાડપર પેલું સુંદર મોટું પક્ષી કયું છે ! મેં અગાઉ આવું સુંદર પક્ષી કદી જોયું નથી.

રામુ—હા, રંગુ તે ખુબસુરત પક્ષી છે. એ મોર છે. આપણે તેને પક્ષીની રાણી કહીએ છીએ. જુઓ તેની પુછડી તદ્દન લીલી ને સોના જેવી છે. તે આપણા ઘરની પાસે ઝાડપર વારંવાર બેસે છે. આપણે તેને દાણા ખવાડીએ છીએ. તે ઘણું પળાય એવું છે. તે નીચે ઉડીને દાણા ખાય છે.

રંગુ—મેં મોર વિષે વારંવાર સાંભળ્યું છે પણ મેં અગાઉ એક પણ જોયું નથી, અરે ! શું થયું ? તું મને પાછો કેમ ખેંચે છે.

રામુ—રંગુ, રંગુ, પાછો આવ. જલદી કર. તારી પાસે સાપ નોતો નથી. પાછો ચાલ.

રંગુ—હા, હા, તે કેવો ટુક્રાટા મારે છે ! મેં લગભગ તેના પાસે પગ મુક્યો હતો. તે કેવો ગુસ્સે દેખાય છે. તેણે પોતાનું માથું ડેવું ડેવું રાખ્યું છે.

રામુ—એ ઝેરી સાપ છે. ધણો મોટો નાગ, જે તે તને કરડ્યો હોત તો તું મરી ગયો હોત. કાંઈ પણ ઉપાયથી બચત નહીં. તે મોટો સાપના રાજા છે. તેનાથી બહુ દુર રહેજો. તે આ ખેતરમાં એક દરમાં રહે છે. દરેક જણ તેનાથી ખીએ છે.

રંગુ—તે મને પાછો ખેંચ્યો તેથી હું રાજી થયો. હવે આપણે ખીજા ખેતરમાં સહીસલામત છીએ, સાપના રાજાને સલામ છે. હું તેને ફરીથી જોવા ઇચ્છતો નથી.

રામુ—રંગુ, પેલું સુંદર નાનું પ્રાણી ક્યું છે. તે દોડી જાય લે પહેલાં તેને જો. આપણે તેને જોતા નથી એમ તે ધારે છે. તેજ ધરણ્યથી તે આટલું શાંત બેસી રહ્યું છે.

રંગુ—ના, મેં તેને આજે જ જોયું.

રામુ—તે સસલું છે. તે ખેતરમાં રહે છે, તે ઘણી ઝડપથી દોડે છે. કેવા મોટા કાન તેને છે. તમે તેને પકડી શકશો નહિ. કુતરા તેને પકડવાને પ્રયત્ન કરે છે પણ તે પકડી શકતા નથી. તે ઘણી ઝડપથી દોડે છે.

રંગુ—રામુ, ખેતરમાં ચાલે છે તે માણસ કોણ છે.

રામુ—તે ખેડૂત નરસુ છે. તે ખેતર ખેડવા જાય છે. તે પોતાની સાથે તેના બે બળદ લઈ જાય છે. તે સવારના પહોરમાં ઘણો વહેલો તેનું કામ કરવા જાય છે.

રંગુ—રામુ, ચાલો આપણે પાછા જઈએ. મહેરબાની કરીને સાંપના રાગ પાસે જતા નહિ.

રામુ—અરે નહિ, હું તને પાછો ખીજે રસ્તે લઈ જઈશ. આપણે તદ્દન લાંબે રસ્તે ફરવા આવ્યા છીએ.

રંગુ—અરે રામુ, ઝાડ નીચે ઉભું રહેલું પેલું મોટું પ્રાણી ક્યું છે? આપણે દોડી જઈશું?

રામુ—ના, ના, તે ફક્ત હાથી છે. તે ઘણો જોરાવર છે પણ તે તદ્દન પાળી શકાય એવો છે, તે આપણને હરકત કરશે નહિ.

રંગુ—તેના ચહેરા આગળ નીચે લટકતી લાંબી વસ્તુ શું છે?

રામુ—તે તેનું નાક છે. આપણે સુંઢ કહીએ છીએ.

રંગુ—મેં આવું લાંબુ નાક આજે જ જોયું.

રામુ—તે વળી લાંબા હાથ જેવું છે. હાથી એ વડે કોઈ પણ વસ્તુ ઉચકી શકે છે. તેને વડે પાણી પીએ છે. આપણુ કાલે સહવારે ફરીથી ફરવા આવીશું. હું મારી સાથે કેટલાંક કેળાં લાવીશ. આપણે તેને ખાવા આપીશું, ચાલો, હવે આપણે ઘેર જઈએ.

૨૯. સુર્ય ને ચંદ્રમા.

સુર્ય ને ચંદ્રને ઢાના જેવા આકાર હોય છે. સુર્ય અગ્નિના મોટા હો છે. જે સુર્ય નહોત તો સધળી વીજળી અધારાવાળી ને ઠંડી હોત. કેમકે પશુ છોડવો જગત નહિ ને બધી વસ્તુ મરી જાત. સુર્યને ચંદ્ર આપણાથી ઘણું દુર છે. તેથી તેઓ નાના દેખાય છે.

જ્યારે આપણે વિશાળ મેદાનમાં ઉભા રહીએ જે મોટા ઝાડ આપણાથી દુર છે તે નાના છોડવા જેવા દેખાય છે. પણ જ્યારે આપણે તેની પાસે જઈએ ત્યારે તે જેવાં મોટાં હોય છે તેવા મોટાં જોઈએ છીએ.

આપણે સુર્ય ને ચંદ્ર પાસે જઈ શકતા નથી. ને તેથી તેઓ કેટલા મોટા છે તે આપણે જોઈ શકતા નથી.

ચંદ્રમા રાત્રે પ્રકાશે છે. તેનું અજવાળું ઠંડું હોય છે ને સુર્યના અજવાળાં જેટલું ચક્રચક્રિત નથી.

ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું નથી. તેને સુર્ય તરફથી અજવાળું મળે છે.

સુર્યને ચંદ્ર આપણાથી ઘણું દુર છે તેથી તેઓ નાના દેખાય છે. ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું નથી. તેને સુર્ય તરફથી અજવાળું મળે છે.

૩૦. છોકરા.

સારો છોકરો હમેશાં સાચું કહેશે. ડાહ્યા છોકરો તેના પાઠ સારી રીતે કરે છે. બહાદુર છોકરો જુદું જોલશે નહિ. મજબુત છોકરો નબળાને મદદ કરવાને પ્રયત્ન કરશે.

હેતાળ છોકરો પોતાની માનું કહ્યું માને છે. માયાળુ છોકરો પોતાના નાના ભાઈને મદદ કરે છે. જે છોકરો સારો માણસ થવા ઇચ્છે તે એકદમ શરૂ કરશે ને જે તેનાથી બનશે તેટલું સધળું કરશે.

ધાસ લીલું હોય છે ને આકાશ ભરું હોય છે.

લીલા ધાસ પર આછી ઝાકળ પડે છે.

સોનું પીળું છે ને રૂપું ઘોળું છે.

લોહું ભારે છે ને પીછાં હલકાં છે.

માણેક રાતાં છે ને હીરા ચક્રચક્રિત છે.

તાંજુ તપખીરીઆ રંગનું છે, ને ખરું લોહું ભુરું છે.

દીવસ ઉગતી વખતે વાઘનાં ભુરાં હોય છે.

૩૧. પુલ ને પાંદડા.

આ પુલને પાંદડાંનો જુમખો છે. ને જુમખામાં કેટલીક કળી પક્ષુ છે. તે કેવાં સુંદર દેખાય છે. આ ગુલાબના પુલ છે. ગુલાબ પુલોની રાણી કહેવાય છે. ગુલાબની વાસ મીઠી આવે છે. રાતા ગુલાબ પીળાં ગુલાબ ને ઘોળાં ગુલાબ હોય છે. આ ગુલાબ ઘોળાં છે.

તમે ચિત્રમાં બે કળી જોશો. કળી મોટી ને મોટી થતી જશે. પછી તે ખીન્નશે ને પુલની કળી આવશે દરેક કળીમાં નાનું પુલ હોય છે.

પુલ ને પાંદડાં ઝાડ પર ઉગે છે. પાંદડાં પહેલાં લીલાં હોય છે. પછી તે સુકાવવા માંડે છે. ભુરાં ને પીળાં થાય છે ને જમીન પર પડી જાય છે. કેટલાક પાંદડાં પર તમે ઝાકળનાં ટીપાં જોશો.

૩૨. નાના બાળકની રાતની સલામ.

સૂર્ય વધારે વખત તેનું અજવાળું આપતો નથી. તારા ડોકીયાં કરવા માંડે છે. એ સઘળાને રાતની સલામ કહેવાનો વખત છે. સઘળા પક્ષી સુષ્પ ગયા છે.

નાના વહાલા પક્ષી તમને રાતની સલામ છે.

સહવારનાં અજવાળાં સુધી સારી રીતે ઉઘો.

મને ખાત્રી છે કે જો તમે શબ્દમાં ગાંધ શકતા હોત તો તમે રાતની સલામ કરી હત.

મારાં સુંદર પુલો તમને રાતની સલામ ? તમે ઉઘી શકતાં નથી. ને પેલા સઘળા તારા જે આટલા ચક્રચકિત રીતે પ્રકાશે છે તેથી આખી રાત જાગતા રહો છો.

મારાં વહાલાં માઆપ તમને રાતની સલામ.

હવે તમારા નાના છોકરાને ચુમી બરો.

મારા દુરના ને પાસેના મિત્ર તમને રાતની સલામ.
દરેક જણને રાતની સલામ.

સમાપ્ત.

નોટીસ.

આથી અવેને ખબર આપવામાં આવે છે કે મી
લખેલી ચોપડીઓ સુરત નાણાવટ મધ્યે મી. કરસનદાસ
નારણદાસ બુકસેલરની દુકાનેથી મળશે.

મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાઈમર લાગ ખીજના મીનીંગ

(તરબુમા સહીત) ૦-૬-

મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૧ લાના	,,૦-૬-
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૨ ના	,,૦-૧૧
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૩ ના	,,૦-૧૩
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૪ ના	,,૧-૦-
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૫ ના	,,૧-૪-૦
સ્ટાર ઓફ ઈન્ડિઆ રીડર્સ બુક થર્ડ	૦-૬-૦
સંસ્કૃત પ્રીમરની ગાઇડ૦-૧૨-૦
ન્યુ કોર્સ પહેલાના (લોંગમેન્સ)૦-૪-૦
એલન ફર્સ્ટ રીડીંગ બુક્સ૦-૪-૦
નળાખ્યાન સદી૦ મોદીકૃત૧-૨-૦
ઇલીયટબુક પહેલી૦-૧૨
સેનકર્ડ મર્ટનના મીનીંગ૦-૧૨
ધી મીડલ સ્કુલ એરિથમેટીક....૧-૦-

એ શિવાય ખીજ બધી શાળાપયોગી ચોપડીઓ ત
નેલમન રીડર્સના મીનીંગો તરબુમા સહીત એ દુકાનેથી મળે
જથાબંધ લેનારને સાડ કમીશન આપવામાં આવશે.

Published by-Balubhai Karsandas Narandas
Book-seller, Nanavat—SURAT.

Printed by-Narayanrao Laxmanrao Nikam at t
SHANKER P. PRESS, Chata Bridge-SURAT.

